

Årsrapport 2022

Hallingdal Gjensidig Brannkasse

STYRETS BERETNING 2022.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er et lokalt forsikringselskap med ansvars- og arbeidsområde i kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol i Hallingdal, og Rollag og Nore og Uvdal i Numedal. Selskapet er eid og styrt av medlemmene. Medlem er alle som har løpende forsikringer i selskapet. Selskapet har strategisk samarbeidsavtale med Gjensidige Forsikring ASA. Det er utarbeidet samarbeidsavtale med Gjensidigestiftelsen. Hallingdal Gjensidig Brannkasse er ansvarlig for Gjensidiges virksomhet i vårt område.

Selskapets visjon er *"å kjenne kunden best og bry oss mest"*. For oss betyr dette at vi skal kjenne hallingen og numedølen best, og at vi skal oppleves som ledende, vennlig, pålitelig og profesjonell i vår kontakt med kundene.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er det eneste lokalt eide forsikringselskapet i Hallingdal og Numedal, og vi forsikrer ca 50% av skadeforsikringene i området.

I 2022 omsatte vi skadeforsikring (opptjent premie) eks. natur for kr 265,3 mill. mot kr 243,3 mill. i 2021.

Hallingdal Gjensidig Brannkasses styrende organer er styret og generalforsamling. Øverste myndighet er generalforsamlingen, der alle medlemmer har møterett. Stemmerett har de valgte representantene til generalforsamlingen. Valg til generalforsamling foregår elektronisk, der alle forsikringstakere har stemmerett.

Ny Hovedavtale med Gjensidige Forsikring ASA trådte i kraft 01.01.2021.

Brannkassedefellesskapet i Norge har et sterkt fokus på hvordan man sammen skal være best mulig rigget for å møte nye tider i forsikringsbransjen.

Styret er fortsatt av den oppfatning at tilstedeværelse i lokalmiljøet, samfunnsengasjement og god rådgivning er nøkkelfaktorer for å opprettholde en fornøyd kundemasse og god lønnsomhet. Dette må imidlertid skje på en måte som er tilpasset forsikringsbransjen og dennes utvikling.

STYRET

Styret består av syv medlemmer, fem fra Hallingdal, en fra Numedal og en fra de ansatte. Styreleder har vært Jan Arne Øen, Hol.

I 2022 har styret avholdt 10 styremøter og behandlet 125 saker, der de viktigste sakene er:

- Kapitalforvaltning
- ORSA-dokument 2021
- SFCR/RSR-rapport 2021
- Strategiarbeid
- Risikostyring
- Drift av selskapet
- Skadeforebygging og næringsutvikling

I tillegg har styret deltatt på strategisamling sammen med styrene i de andre brannkassene som har samarbeidsavtale med Gjensidige.

GENERALFORSAMLINGEN

Generalforsamlingen ble avholdt den 11. mai 2022. Det møtte 21 medlemmer og 2 varamedlemmer. Det møtte 7 medlemmer fra styret. Det møtte 3 øvrige medlemmer (ansatte). I tillegg møtte revisor.

Alle som er medlem i selskapet, kan møte på generalforsamlingen, men det er kun de valgte representantene som har stemmerett.

To styremedlemmer var på valg: Inger Hulbak og Else Horge Asplin. Inger Hulbak gikk ut av styret da hun hadde oppnådd maksimal tjenestetid i styret. Else Horge Asplin ble gjenvalgt for 3 nye år. Som ny fast styremedlem ble Unn Randi Liahagen valgt. Varamedlem Kristian Akervold, Flå ble gjenvalgt som varamedlem for 1 år. Jan Arne Øen og Vigdis Susanna Aschehoug ble gjenvalgt som henholdsvis styreleder og nestleder for 1 år.

FORTSATT DRIFT

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra forutsetning om fortsatt drift er til stede, og at dette er lagt til grunn for utarbeidelsen av årsregnskapet.

FREMTIDIG UTVIKLING

Selv om vi er et solid selskap, er forsikringsbransjen en konkurranseutsatt bransje med stadig større krav til effektiv drift. Dette krever at vi har god kontroll på våre kostnader, bidrar til å begrense skader med videreføring av vårt skadeforebyggende arbeid, og har en god forvaltning av våre finanser. Det vil derfor være usikkerhet knyttet til vurdering av fremtidige forhold.

DRIFTSRESULTATET

Året 2022 endte med et svakt forsikringsresultat og et meget dårlig finansresultat. Totalresultatet endte med minus kr 25,792 mill., mot pluss kr 46,825 mill. året før. Det forsikringstekniske resultatet endte med pluss kr 3,970 mill., mot pluss kr 19,665 mill. året før.

STYREANSVARSFORSIKRING

Det er tegnet styreansvarsforsikring for styrets medlemmer og daglig leder, som dekker mulig ansvar overfor foretaket og tredjepersoner. Forsikringen dekker erstatningsansvaret ett

eller flere styremedlemmer kan pådra seg som styremedlem i Hallingdal Gjensidig Brannkasse, når de har påført noen et økonomisk tap.

I tillegg dekker forsikringen rettslig behandling av erstatningskrav som omfattes av forsikringen, i tillegg til kommunikasjonsrådgivning og psykologisk rådgivning.

FORSIKRINGSVIRKSOMHETEN

Total bestandspremie eks. natur endte på kr 265,3 mill. mot kr 243,3 mill. i 2021. Det er en bestandsvekst på ca 9,0 %. I 2021 var bestandsveksten 9,3 %.

Vi har konsesjon på brann- og naturskadeforsikring. Forfalt bruttopremie brann inntektsføres i vårt regnskap med kr 37,1 mill. mot kr 36,0 mill. året før. Av dette er ca. kr 4,4 mill. naturskadepremie. Gjenforsikringspremie (reassuranseavtale) for 2022 er belastet regnskapet med kr 7,6 mill.

Vi er selv ansvarlige for vår brannportefølje og har reasurert all brannportefølje for risiki under kr 100 mill. hos Gjensidige Forsikring ASA i en såkalt excess-loss kontrakt. Vår egenrisiko har i 2022 vært kr 3,0 mill. pr. skade. Risiki over kr 100 mill. ligger i Gjensidige Forsikrings portefølje.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsselskaper administrere, og naturskadepremiene fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsselskapene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Naturskadepremien innbetales til en felles pool, som også belastes ved erstatningsutbetalinger. Gjennom denne ordningen blir Gjensidige Forsikring ASA eksponert for sin markedsandel. I denne sammenheng er Brannkassen en del av Gjensidige, og vi er eksponert for vår andel i Gjensidige. Skadeutbetalingene for brann – og naturskader til våre kunder kostnadsføres i vårt regnskap.

Skadeprosenten for egen regning (brann) endte på 82,7 % mot 30,9 % året før.

Skadeprosent for egen regning siste 3 år er 73,8 %.

Innen øvrige bransjer (utenom brann og natur) er vi agent for Gjensidige, og vi mottar porteføljeprovisjon for salg og servicearbeid. Provisjonsinntektene ble kr 20,0 mill. mot kr 19,0 mill. året før.

Gjensidiges samlede skadeutbetalinger til kundene i vårt markedsområde ble litt høyere siste året i.f.t. året før, med en skadeprosent på 60,8 %, mot 51,4 % forrige år. Siste 3 år er skadeprosenten 58,7 %.

MARKEDET – KONKURRANSESITUASJONEN

Vi forsikrer ca 50 % av de ulike forsikringsmarkedene i Hallingdal, og noe mindre i Numedal. Markedet har vært preget av sterk konkurranse og med flere nye forsikringsaktører. Men vi har alt vesentlig beholdt vår posisjon også siste året.

I 2022 hadde Hallingdal Gjensidig Brannkasse en god bestandsutvikling på 9,0 %. Tilsvarende året før var 9,3 %

Vi innstiller oss videre på sterk konkurranse, og vil fortsatt møte våre kunder med hjelpsomhet, dyktighet og profesjonell rådgivning. Få bransjer handler mer om langsiktighet og tillit over tid enn i vår bransje.

DRIFTSKOSTNADER

Brutto driftskostnader belaster regnskapet med kr 24,9 mill. mot kr 22,0 mill. året før. Dette gir en kostnadsandel direkte på 9,4 %, som er en oppgang på 0,4 prosentpoeng fra i fjor.

PERSONALSITUASJONEN – MILJØ – SYKEFRAVÆR

Ved utgangen av 2022 hadde Hallingdal Gjensidig Brannkasse 14 fast ansatte knyttet til forsikringsvirksomheten, fordelt over 13,6 årsverk, i tillegg til 1 fast ansatt renholder og 1 fast ansatt vaktmester.

Alle som jobber direkte med forsikring har deltatt på fagsamlinger – og eller opplæring i løpet av året og har de sertifiseringer som kreves av forsikringsrådgivere.

Arbeidsmiljøet oppleves som godt.

I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører selskapet oversikt over totalt sykefravær blant selskapets ansatte. I 2022 var det totale sykefraværet 2,54 % mot 2,74 % året før.

Styret vil takke alle ansatte for solid arbeidsinnsats, samt et aktivt engasjement for selskapets og kundenes interesser.

Styret vil også benytte anledningen til å takke tillitsvalgte, kunder og andre samarbeidspartnere for det gode samarbeidet i året som gikk.

LIKESTILLING, ULYKKER, SKADER, FORURENSNING OG FORSKNING-OG UTVIKLINGSAKTIVITETER

Vi er totalt 16 ansatte, hvorav 9 kvinner og 7 menn. Av styrets 7 medlemmer er 3 kvinner og 4 menn.

Det har ikke vært ulykker eller skader på materiell eller personer i arbeidssammenheng.

Vi kjenner ikke til at bedriften forurensrer det ytre miljø.

Selskapet har for tiden ingen forsknings- eller utviklingsaktiviteter

ØVRIGE FORHOLD/SAMFUNNSANSVAR/BIDRAG TIL DET GRØNNE SKIFTET

Hallingdal Gjensidig Brannkasse skal være seg bevisst det samfunnsansvar det innebærer å være et forsikringsselskap i Norge og for lokalmiljøet. Vi skal vise ansvarlighet i utøvelsen av all vår virksomhet. Samfunnsansvar deles inn i følgende fire grupper; hensynet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og sosiale forhold, det ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon.

For Hallingdal Gjensidig Brannkasse som et lite lokalt forsikringsselskap med begrenset virksomhet, er det ikke naturlig å fokusere på punktet som omhandler menneskerettigheter. De øvrige punktene er integrert i våre forretningsstrategier.

I Hallingdal Gjensidig Brannkasse setter vi kundene i sentrum gjennom aktiv kundeomsorg. Alle kunder som møter oss, enten det er på hjemmesiden, på telefon, digitale flater eller ved et personlig møte skal ha en opplevelse som minimum matcher, men gjerne også overstiger de forventninger kundene har til oss.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse gjennomfører kontinuerlig kundetilfredshetsmålinger (KTI). Kundens meninger er viktig for oss, og undersøkelsen danner et godt grunnlag for det interne arbeidet hos oss med å forbedre kundeopplevelsen. Vi er veldig fornøyd med de tilbakemeldingene kundene gir oss, og vi bestreber oss hver dag for å opprettholde, - og forbedre kundeopplevelsen.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er medlem av Finansnæringens Arbeidsgiverforening (FA) og følger de inngåtte overenskomster mellom FA og Finansforbundet. Vår virksomhet forurenser ikke det ytre miljøet. Internt er det fokus på elektronisk saksbehandling og å begrense papirbruken.

Våre retningslinjer for bekjempelse av korrupsjon er konkretisert i våre etiske regler, som er identiske med de etiske regler som blir brukt i Gjensidige Forsikring ASA.

Hvitvaskingsproblematikken får stor oppmerksomhet.

Vår virksomhet skal preges av høy etisk standard.

Felles for Hallingdal Gjensidig Brannkasses tiltak innen samfunnsansvarsområdet er at vi skal være med på å understreke vår posisjon som en etisk og bærekraftig virksomhet, både blant kunder, medarbeidere og verden for øvrig.

Gjennom ulike skadeforebyggende tiltak, som tilskudd til skadeforebyggende tiltak overfor våre kunder, skadeforebyggende samarbeid med kommunene i Hallingdal og øvrige samarbeidspartnere, utøver vi aktivt forebyggende arbeid som skal hindre at skader oppstår. Dette er et viktig bidrag for å begrense nødvendigheten av å forbruke mer, og er et av våre viktige bidrag til det «grønne skiftet». I tillegg gir vi støtte til, og sponsorat overfor lag og organisasjoner og vårt engasjement og støtte til innovasjonsarbeidet i Hallingdal. Gjennom dette arbeidet viser at vi tar samfunnsansvar.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse har fokus på å redusere energiforbruket i våre lokaler. Vi reduserer også reisevirksomheten ved å gjennomføre møter elektronisk der det er hensiktsmessig. På den måten bidrar vi til å redusere våre CO2- utslipp.

Det er styrets vurdering at det i 2022 er oppnådd gode resultater av arbeidet med samfunnsansvar.

FINANSVIRKSOMHETEN

Vår strategi for Kapitalforvaltning inneholder bl.a. bestemmelser om at våre investeringer skal være i tråd med FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. Styret har valgt en konservativ kapitalforvaltningsstrategi.

Finansmarkedene har vært ustabile med negativ avkastning siste året. Dette har gitt oss et negativt finansresultat.

Finansvirksomheten endte med et resultat på minus kr 36,7 mill., mot et resultat på 36,5 mill. i 2021.

VURDERING AV SOLIDITET OG RISIKO

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er et solid selskap, med solvensmarginkapital på 387,0 % av kravet. Styret har vedtatt en forvaltningsstrategi med et mål om å gi en gjennomsnittlig avkastning på NOWA +1,5%-poeng målt over en rullerende tidshorisont på 5 år. Dette reflekteres i den strategiske aktiva allokeringen, der det normalt er nødvendig med en viss minimumseksponering i aksjemarkedet for å nå det langsiktige avkastningsmålet.

Innenfor de strategiske aktiva allokeringsrammene skjer det tilpasninger i forhold til markedssituasjonen og volatiliteten i markedet. Det er fastsatt minimums – og maksimumsrammer for eksponeringen innen hver aktiva klasse som følges opp løpende. Rammen fastsettes slik at ulike former for finansiell risiko blir vurdert samtidig som lovpålagte krav til kapitaldekning og balansesammensetning blir ivaretatt.

De finansielle aktiva består i hovedsak av pengemarkedsfond/bank, obligasjoner, aksjer og eiendom/eiendomsfond. De er i varierende grad utsatt for finansielle risiki som kurs-, valuta- og renterisiko.

Den løpende oppfølgingen av disse risiki skjer i nært samarbeid mellom styret og ledelsen, og våre samarbeidende forvaltere med forvaltningsmiljøet hos Industrifinans A/S som hovedsamarbeidspart. Vi mottar rapporter fra forvalter hver måned, eller oftere ved behov.

Det er styrets vurdering at selskapet løpende skal ha moderat risiko sett i forhold til både finansiell-, kreditt- og forsikringsrisiko.

Markedsrisiko:

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er eksponert for endringer i børskurser og mer generelle økonomiske trender. Det vil dermed være en del naturlige svingninger i verdien og avkastningen av investeringene. En del av de kortsiktige svingningene er forsøkt avdempet gjennom mer langsiktige investeringer.

Kredittrisiko:

Selskapet har ikke utlånsvirksomhet. Selskapet har ingen rentebærende gjeld.

Likviditetsrisiko:

Selskapets likviditet er god. Det er tilstrekkelig driftskapital i bank, og en tilstrekkelig del av de investerte midlene har kort innløsningsstid. Hoveddelen av investeringene som er gjort i verdipapirer kan omsettes til kontanter i løpet av to til tre virkedager. Vi har reallokert høyrisiko aksjer til lavrisiko rentepapirer. Se for øvrig kontantstrømoppstillingen i regnskapet.

BYGGET – EIENDOMMEN

Vårt forretningsbygg i Gol består av ca. 1800 m². Hele bygget bortsett fra kjelleren er nå utleid.

Vi disponerer ca. 400 m² til eget formål og leier ut resten. Det er behov for en oppgradering av utvendig fasade og egne lokaler.

GODTGJØRELSER

Godtgjørelse til styret, valgkomite og generalforsamling belaster regnskapet med kr. 873.000,-. Godtgjørelse til revisor belaster regnskapet med kr 303.000,-. Daglig leder lønn og godtgjørelse Hallgeir Mythe: 1.631.452,-

KONTORER

Vårt hovedkontor er lokalisert i Gol, og vi har servicekontorer i Flå, Nes, Hemsedal, Ål, Geilo og Rødberg. Vår virksomhet drives fra disse kontorene.

SKADEFORBYPNING

Skadeforebygging har styret definert som et spesielt satsingsområde. Hovedsatsingen siste årene har vært å yte tilskudd til våre kunder som investerer i skadeforebyggende tiltak utover det som er lovpålagt. Siste året har vi kostnadsført kr 2.306.275,- (kr 1.278.775,- i 2021) til ulike tilskudd.

NÆRINGS- OG SIKKERHETSFONDET

I 2022 ble det utbetalt Kr. 2.905.100 fra fondet Vi ønsker at fondet skal ha en kapital på kr. 10 mill. Saldo ved nyttår var kr. 7.094.900. På grunn av negativt totalresultat for virksomheten blir det ikke overført midler til fondet i 2022.

SAMARBEIDSPARTNERE

Gjensidige har etablert en rekke samarbeidsavtaler med ulike landsomfattende organisasjoner. Blant disse kan vi nevne følgende organisasjoner lokalt, som vi har god kontakt med:

- Bondelaget og bonde- og småbrukerlaget
- Organisasjonene innen YS og Akademikerne
- Norske Skiheisers Forening og skiheisene lokalt
- DNT

For øvrig kan vi nevne bil- og traktorforhandlerne og noen av regnskapskontorene som verdifulle samarbeidspartnere lokalt.

SAMARBEIDET MED KOMMUNENE

Vi har vært hovedleverandør av forsikringer til alle kommunene i Hallingdal siden 1998. Kommunene organiserer felles innkjøp gjennom anbudskonkurranse hvert 4. år. Vi har nå lagt bak oss det 24. året med sammenhengende samarbeid.

Høsten 2018 utlyste kommunene på nytt anbudskonkurranse om de kommunale forsikringsordningene. Også denne gang vant vi anbudskonkurransen på alle tingforsikringene og gruppelivsforsikringene. I 2020 vant vi anbudet på personalforsikringer for kommunene, slik at vi nå er totalleverandør av forsikringer til kommunene i Hallingdal.

Avtalen med kommunene er forlenget med 1 år og blir lagt ut på anbud i løpet av 2023.

En del av avtalen er at vi også samarbeider om ulike skadeforebyggende aktiviteter, delvis innad i kommunene, og delvis ut mot lokalsamfunnet.

Det er vår oppfatning at avtalen er fordelaktig for alle parter.

UTVIKLINGEN HITTIL I 2023, OG UTSIKTENE VIDERE FREMOMER.

Ved avleggelse av regnskapet har vi så langt i 2023 hatt godt forsikringssalg og god utvikling av forsikringsporteføljen. Vi har imidlertid hatt flere brannskader som påvirker resultatet av vår brannforretning så langt i 2023. Samfunnet er i en utfordrende situasjon blant annet på grunn av Russlands invasjon av Ukraina. Hallingdal Gjensidig Brannkasse opplever svingninger i finansporteføljen som følge av dette. Utfordringer i samfunnet generelt vil også påvirke selskapets drift og lønnsomhet fremover.

GJENSIDIGESTIFTELSEN OG KUNDEUTBYTTE

I forbindelse med omdannelsen av Gjensidige Forsikring til aksjeselskap ble Gjensidigestiftelsen etablert, og det meste av Gjensidiges frie egenkapital ble lagt i Stiftelsen. Når Gjensidige Forsikring ASA ble notert på børsen i desember 2010, var det derfor Gjensidigestiftelsen som solgte ut ca. 40% av sine aksjer i markedet.

Gjensidigestiftelsens hovedoppgaver er å være profesjonell eier i Gjensidige Forsikring ASA, og bruke resultatet til utbytte til kundene, samt til gaver til gode og samfunnsnyttig formål.

Det er utbetalt utbytte 14 år tidligere. Det er vedtatt at det skal utbetales utbytte også for 2022. Ved utbetaling av kundeutbytte må vi bære en forholdsmessig del fra brann- og naturforretningen.

Vi avsetter derfor ca. kr 4,0 mill. til vår andel av kundeutbytte for 2022. Beløpet overføres fra kundeutbyttefondet.

HEMSEDAL MEIERI A/S

Eiendomsselskapet Hemsedal Meieri A/S ble stiftet i 2002 og eies av Hemsedal Innkjøpslag (51%) og Hallingdal Gjensidig Brannkasse (49%). Styrets begrunnelse for å engasjere seg i selskapet var å medvirke til aktivitet og utvikling av en virksomhet som ble vurdert som interessant både forretningsmessig og markedsmessig.

Styret i selskapet består av 2 medlemmer fra hvert av eierselskapene. Styrets leder har siste året vært Sveinung Halbjørhus fra Hemsedal Innkjøpslag. Inger Hulbak og Hallgeir Mythe representerer Hallingdal Gjensidig Brannkasse i selskapets styre.

Selskapet fikk et resultat i 2022 på kr 829.913,-etter avskrivning og skatt, mot kr 898.769,- . året før.

TORPOMOEN UTVIKLING A/S

Torpomoen rednings- og øvingspark ble opprettet som et resultat av at Ål kommune og Sparebank 1 Hallingdal i 2003 kjøpte HV-skolen. De etablerte et eiendomsselskap, Torpomoen Eigedom A/S. I 2008 ble eiendomsselskapet solgt til Oland Eiendom A/S. I 2005 ble det etablert et driftsselskap, Torpomoen Drift A/S. Selskapet ble stiftet av 12 deltakere. De fleste eierne er aktive brukere av Torpomoen. Hallingdal Gjensidig Brannkasse har gått inn med en eierandel på 18%. Selskapet har i flere år gått med underskudd. Selskapet gjennomførte i 2021 en kapitalforhøyelse. Vi gikk da inn med kr. 370.900,- og beholder vår eierandel på 18 %. Selskapet har i 2022 endret navn til Torpomoen Utvikling AS

Thorleif Bjella er styreleder. Hallgeir Mythe, er valgt som styremedlem fra Hallingdal Gjensidig Brannkasse.

Regnskapet for 2022 foreligger ikke enda.

EUROBYGGET A/S

Eurobygget A/S ble etablert på slutten av 2014. Det er et eiendomsselskap der Narum Holding A/S og Hallingdal Gjensidig Brannkasse eier 50% hver.

Formålet med selskapet er å eie og drifte forretningsbygget, som ble bygget til Europris.

Årsresultatet for 2022 ble kr. 455.863,- mot kr. 337.974,- i 2021.

DELE HEALTH CARE

Selskapet har gjennomført en større omstrukturering og flere aksjeemisjoner i 2022. Vi har investert kr. 2.505.100 i selskapet i 2022

FORSLAG TIL DISPONERING AV RESULTATET

Styret anbefaler generalforsamlingen følgende disponering av årsresultatet:

2022	
Resultat før skatt	-32.765.489
Skattekostnad	9.346.112
Aktuarielt tap	-3.164.085
Skatt på andre resultatkomponenter	791.021
Resultat etter skatt	-25.792.441
Disponering	
Totalresultat	-25.792.441
Endring i avsetning til Naturskadefond	-1.624.855
Endring i avsetning til Garantiordningen	-10.387
Netto aktuariel gevinst/tap på pensjonsforpliktelsen	2.373.064
For mye avsatt kundeutbytte 2021	947.321
Overført fra kundeutbyttefond	4.047.269
Avsatt estimert utbytte	-4.047.269
Overført fra Sikkerhets- og næringsfond	2.505.100
Trekkes fra egenkapitalen	-21.602.198

Gol, 31. desember 2022 / 22. mars 2023

Jan Arne Øen
Leder

Susanna Aschehoug
Nestleder

Terje Heggelien
Styremedlem

Else Horge Asploh
Styremedlem

Bjørn Lien
Styremedlem

Unn Randi Liahagen
Styremedlem

Odd Arne Gjerden
Styremedlem (ansattrepresentant)

Halgeir Mythe
Daglig leder

Resultatregnskap

Hallingdal Gjensidig Brannkasse

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING

	Note	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier		37.144.409	36.041.048
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier		-7.585.777	-9.876.184
Sum premieinntekt for egen regning	4	29.558.632	26.164.864
Andre forsikringsrelaterte inntekter	8	20.042.225	18.993.744
Erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader	4	-29.656.291	-8.360.113
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	4	8.971.340	4.844.418
Sum erstatningskostnader for egen regning		-20.684.951	-3.515.695
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Salgskostnader	5	-5.570.236	-5.128.141
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	5, 6, 9	-1.793.577	-676.402
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-7.363.814	-5.804.543
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	7	-17.581.301	-16.172.896
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP		3.970.792	19.665.474
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer			
Inntekter fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	12	210.692	231.061
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		4.781.061	8.762.070
Netto driftsinntekt fra eiendom		450.882	55.880
Verdiendringer på investeringer	13	-37.437.391	20.617.521
Realisert gevinst og tap på investeringer	13, 14, 15	-1.472.834	10.448.021
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader		-3.209.368	-3.212.878
Sum netto inntekter fra investeringer		-36.676.958	36.901.674
Andre inntekter		520.843	17.468
Andre kostnader		-580.165	-377.889
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP		-36.736.280	36.541.253
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		-32.765.489	56.206.728
Skattekostnad	10	9.346.112	-5.806.948
RESULTAT FØR ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		-23.419.377	50.399.780
Andre inntekter og kostnader			
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	9	-3.164.085	-4.766.076
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	10	791.021	1.191.519
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		-2.373.064	-3.574.557
TOTALRESULTAT		-25.792.441	46.825.223

Balanse

Hallingdal Gjensidig Brannkasse	Note	31.12.2022	31.12.2021
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Eierbenyttet eiendom	11	8.184.390	6.380.209
Aksjer og andeler i datterforetak og tilknyttede foretak			
Aksjer og andeler i tilknyttede foretak	12	5.147.000	5.147.000
Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak og tilknyttet foretak		3.978.085	4.319.393
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	13, 14	209.245.428	218.943.803
Rentebærende verdipapirer	13, 15	118.914.758	143.515.453
Utlån og fordringer	16	3.212.438	37.321.600
Andre finansielle eiendeler	13	435.100	435.100
Sum investeringer		349.117.198	416.062.558
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-brto erstatn. avsetning	13	11.510.312	10.428.980
Sum gj.f.andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger		11.510.312	10.428.980
Fordringer			
Andre fordringer	13	3.532.277	3.875.008
Sum fordringer		3.532.277	3.875.008
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	11	555.621	847.216
Kasse, bank	13	47.518.527	19.953.617
Eiendeler ved skatt	10, 13	7.690.620	5.247.089
Sum andre eiendeler		55.764.767	26.047.922
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		3.904.340	4.300.000
SUM EIENDELER		423.828.895	460.714.468

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER
Opptjent egenkapital

Fond mv.			
Avsetning til naturskadefond		35.910.463	34.285.608
Avsetning til garantiordningen		1.632.160	1.621.773
Annen opptjent egenkapital		290.431.175	314.406.436
Andre fond		18.047.631	25.000.000
Sum opptjent egenkapital	17	346.021.429	375.313.818

Brutto forsikringsforpliktelser

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	4	18.390.769	17.117.634
Brutto erstatningsavsetning	4	23.638.072	19.478.299
Sum brutto forsikringsforpliktelser		42.028.841	36.595.933

Avsetninger for forpliktelser

Pensjonsforpliktelser	9	19.432.967	18.603.061
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	10	2.100.000	13.922.785
Andre avsetninger for forpliktelser		718.160	1.792.693
Sum avsetninger for forpliktelser		22.251.127	34.318.539

Forpliktelser

Avsatt ikke betalt utbytte		4.047.269	5.000.000
Andre forpliktelser		7.985.725	8.309.864
Sum forpliktelser	13	12.032.994	13.309.864

Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		1.494.504	1.176.314
---	--	------------------	------------------

SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		423.828.895	460.714.468
---	--	--------------------	--------------------

Gol, 31. desember 2022 / 22. mars 2023

Jan Arne Øen
Leder

Susanna Aschehoug
Nestleder

Terje Heggelien
Styremedlem

Else Hølge Asploh
Styremedlem

Bjørn Lien
Styremedlem

Unn Randi Liahagen
Styremedlem

Odd Arne Gjerden
Styremedlem (ansattrepresentant)

Hallgeir Mythe
Daglig leder

Oppstilling av endringer i egenkapital

Hallingdal Gjensidig Brannkasse

Kroner	Naturskedefond	Garantiordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2020	32.040.306	1.634.303	25.000.000	(18.391.079)	293.579.555	333.863.085
1.1.-31.12.2021						
Resultat før andre inntekter og kostnader	2.245.302	(12.530)			48.167.007	50.399.780
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger				(4.766.076)		(4.766.076)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				1.191.519		1.191.519
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(3.574.557)	-	(3.574.557)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(3.574.557)	-	(3.574.557)
Totalresultat	2.245.302	(12.530)	-	(3.574.557)	48.167.007	46.825.223
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(4.974.490)	(4.974.490)
Til / fra andre fond					(400.000)	(400.000)
Egenkapital 31.12.2021	34.285.608	1.621.773	25.000.000	(21.965.636)	336.372.072	375.313.818
1.1.-31.12.2022						
Resultat før andre inntekter og kostnader	1.624.855	10.387			(25.054.619)	(23.419.377)
Andre inntekter og kostnader						
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet						
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger				(3.164.085)		(3.164.085)
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				791.021		791.021
Sum andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet				(2.373.064)	-	(2.373.064)
Sum andre inntekter og kostnader	-	-	-	(2.373.064)	-	(2.373.064)
Totalresultat	1.624.855	10.387	-	(2.373.064)	(25.054.619)	(25.792.441)
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte			(4.047.269)		947.321	(3.099.948)
Til / fra andre fond			(2.905.100)		2.505.100	(400.000)
Egenkapital 31.12.2022	35.910.463	1.632.160	18.047.631	(24.338.700)	314.769.875	346.021.429

Kontantstrøm

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	2022	2021
Innbetalte premier direkte forsikring	38.417.544	36.416.604
Utbetalte gjenforsikringspremier	-7.585.777	-9.876.184
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-25.496.518	-23.813.561
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	7.890.008	13.604.960
Betalte driftskostnader	-7.908.043	-4.902.764
Netto finansinntekter	3.352.158	6.861.005
Betalte skatter	-4.329.183	-822.697
Utbetalt utbytte/vedtatt kundeutbytte	-4.396.792	-4.714.532
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-56.603	12.752.831
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter:		
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.	341.308	420.939
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre foretak	-22.291.008	12.441.355
Netto kontantstrøm av rentebærende verdipapirer	17.679.853	-16.540.222
Netto kontantstrøm av sertifikater	0	0
Netto kontantstrøm av eiendom	-1.573.820	73.327
Netto kontantstrøm av andre verdipapirer med kort løpetid	0	0
Netto kontantstrøm andre kredittinstitusjoner	0	0
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv	0	285.897
Netto kontantstrøm andre finansielle eiendeler	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5.843.667	-3.318.704
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Betaling av leieforpliktelser	-235.582	-214.435
Betaling av renter vedrørende leieforpliktelser	-8.402	-16.644
Utbetalinger i.f.m. skadef.byggende fond/andre fond	-400.000	-400.000
Utbetalinger i.f.m. garantiordning for skadeforsikring	0	0
Innbetalinger i.f.m. garantiordning for skadeforsikring	0	0
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-643.984	-631.078
Netto kontantstrøm for perioden	-6.544.253	8.803.048
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-6.544.253	8.803.049
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	57.275.218	48.472.169
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	50.730.965	57.275.218
Spesifikasjon av beholdning av kontanter og kontantekvivalenter		
Innskudd hos kredittinstitusjoner	3.212.438	37.321.600
Kontanter og bankinnskudd *	47.518.527	19.953.617
Sum kontanter og kontantekvivalenter	50.730.965	57.275.218
* Herav bundet på skattetrekkskonto	958.784	646.083

Noter

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet for 2022 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775). Årsregnskapsforskriften bygger i stor grad på EU-godkjent IFRS'er og tilhørende fortolkningsresultater. IFRS står for International Financial Reporting Standards og er et felles regelverk for EU.

Nye standarder anvendt

Hallingdal Gjensidig Brannkasse har ikke implementert noen nye standarder med virkning fra 1.januar 2022.

Nye standarder og fortolkninger ikke tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2022, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for foretaket er angitt nedenfor. Foretaket planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioden som begynner på eller etter 1.januar 2018. Se for øvrig avsnittet nedenfor om utsatt implementering. Standarden introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler skal klassifiseres som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de forvaltes og hvilke kontraktsfestede kontantstrømegenskaper de har. IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, der endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittrisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Tapsavsetninger skal i henhold til IFRS 9 måles ved bruk av en forventet tapsmodell i stedet for en intrådt tapsmodell som i IAS 39. Reglene om verdifall i IFRS 9 vil komme til anvendelse på alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost og renteinstrumenter til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. I tillegg omfattes også låneforpliktelser, finansielle garantikontrakter og leasingfordringer av standarden. Hvordan avsetninger for forventede kredittap på finansielle eiendeler skal måles, avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden førstegangsinnregning. Ved førstegangsinnregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig, skal avsetningen tilsvare forventet kredittap over eiendelens levetid. Denne todelte metoden erstatter dagens nedskrivningsmodell.

Endringer i IFRS 4 Anvendelse av IFRS 9 Finansielle instrumenter sammen med IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

Endringene i IFRS 4 tillater foretak som overveiende driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1.januar 2023. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til gjeldende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er et forsikringsforetak og har besluttet å benytte seg av dette unntaket.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringskontrakter etablerer prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om utstedte forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsføring av måling av forpliktelser og innregning av fortjeneste. IASB har besluttet å utsette ikrafttredelsesdatoen til IFRS 17 til rapporteringsperioder som begynner 1.januar 2023. Det er foreløpig besluttet at for små og mellomstore forsikringsforetak er det inntil videre frivillig å benytte IFRS 17. Hallingdal Gjensidig Brannkasse har derfor besluttet å ikke benytte IFRS 17.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil ikke ha vesentlig effekt basert på våre foreløpige vurderinger med den virksomheten foretaket har per i dag.

Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet

Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet regnskapsføres ved bruk av kostmetoden.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømmer fra driftsaktiviteter presenteres etter den direkte metoden, som gir opplysninger om vesentlige klasser av inn- og utbetalinger.

Innregning av inntekter og kostnader

Driftsinntekter og driftskostnader består av inntekter og kostnader i tilknytning til driften av de ulike forretningsområdene, jf. nedenfor.

Premieinntekter mv.

Forsikringspremier inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Opptjente bruttopremier beregnes med utgangspunkt i de beløp foretaket har mottatt eller har til gode for forsikringsavtaler hvor forsikringsperioden er påbegynt før periodens avslutning (forfalte bruttopremier). Ved periodeslutt foretas en tidsavgrensning hvor forfalt premie som vedrører neste år periodiseres (endring i avsetning for ikke opptjent bruttopremie). Premieinntekter for egen regning beregnes ved at tilsvarende periodisering gjøres for premie for avgitt gjenforsikring, som reduserer de tilsvarende brutto premiebeløpene. Premie for mottatt gjenforsikring klassifiseres som forfalte bruttopremier, og periodiseres i takt med forsikringsperioden.

Erstatningskostnader

Erstatningskostnader består av betalte bruttoerstatninger redusert med gjenforsikringsandel, i tillegg til endring i brutto erstatningsavsetning, også redusert med gjenforsikringsandel. Direkte og

indirekte skadebehandlingskostnader inngår i erstatningskostnadene. Erstatningskostnadene inneholder avviklingstap/-gevinst på tidligere års avsetninger.

Forsikringsrelaterte driftskostnader

Forsikringsrelatert driftskostnader består av forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkludert provisjoner for mottatt gjenforsikring og salgskostnader.

Netto inntekter fra investeringer

Finansinntekter består av renteinntekter på finansielle investeringer, mottatt utbytte, realiserte gevinster knyttet til finansielle eiendeler, endring i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, samt gevinster på finansielle derivater. Renteinntekter på renteinstrumenter innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Finanskostnader består av rentekostnader på lån, realiserte tap knyttet til finansielle eiendeler, endringer i virkelig verdi av finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, resultatført verdifall på finansielle eiendeler og resultatført tap på finansielle derivater.

Alle lånekostnader innregnes i resultatet ved bruk av effektiv rente-metoden.

Materielle eiendeler

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr

Innregning og måling

Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr vurderes til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved verdifall. Anskaffelseskost inkluderer utgifter som er direkte henførbare til kjøp av eiendelen. Når utstyr eller vesentlige enkeltdeler har ulik utnyttbar levetid, regnskapsføres de som separate komponenter.

Eierbenyttet eiendom defineres som eiendom som brukes av Hallingdal Gjensidig Brannkasse i utøvelse av sin virksomhet.

Etterfølgende utgifter

Etterfølgende utgifter innregnes i eiendelens balanseførte verdi hvis det er sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene tilknyttet eiendelen vil tilflyte foretaket, og utgiften tilknyttet eiendelen kan måles pålitelig. Hvis den etterfølgende utgiften er påløpt for å erstatte en del av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr, aktiveres kostnaden og balanseført verdi av det som erstattes fraregnes. Utgifter til reparasjoner og vedlikehold innregnes umiddelbart i resultatet når de påløper.

Avskrivninger

Hver komponent av eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr avskrives lineært over estimert utnyttbar levetid. Tomter, fritidshus og hytter avskrives ikke. Den forventede utnyttbare levetiden for inneværende og sammenlignbare perioder er som følger:

- eierbenyttet eiendom: 30 år
- anlegg og utstyr : 5-8 år

Avskrivningsmetode, forventet utnyttbar levetid og restverdi vurderes årlig. Eiendelen nedskrives dersom gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi.

Leieavtaler

Hallingdal Gjensidig Brannkasse innregner alle identifiserbare leieavtaler som en leieforpliktelse med en tilhørende rett-til-bruk eiendel, med følgende unntak:

- kortsiktige leieavtaler (definert som 12 måneder og kortere)
- underliggende eiendel med lav verdi

For disse leieavtalene innregner Hallingdal Gjensidig Brannkasse leiebeløpene som andre operasjonelle driftskostnader i resultatregnskapet etter hvert som de påløper.

Leieforpliktelsen førstegangsinnregnes til nåverdien av leiebetalingene for retten til å bruke underliggende eiendel i leieperioden. Leieperioden defineres som den ikke avbestillbare perioden av leiekontrakten, sammen med perioder dekket av en opsjon om å forlenge leiekontrakten dersom det er overveiende sannsynlig at Hallingdal Gjensidig Brannkasse vil utøve opsjonen, og eventuelle perioder dekket av en opsjon på å si opp leieavtalen dersom det er overveidende sannsynlig at Hallingdal Gjensidig Brannkasse ikke vil utøve den opsjonen.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse benytter en felles diskonteringsrente på en portefølje av leieavtaler med noenlunde lignende egenskaper (for eksempel tilnærmet lik varighet).

I etterfølgende perioder måles leieforpliktelsen ved å øke den balanseførte verdien for å reflektere renter på leieforpliktelsen, redusere den balanseførte verdien for å gjenspeile betaling av leieforpliktelsen og etterfølgende måling av balanseført verdi for å reflektere eventuelle revurderinger eller modifikasjoner, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som skyldes en justering i indeks eller rente.

Leieforpliktelsen inngår i regnskapslinjen Andre forpliktelser i oppstillingen av finansiell stilling.

Rett-til-bruk eiendelen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost, som tilsvarer leieforpliktelsen ved førstegangsinnregning, pluss eventuelle forskuddsbetalinger.

I etterfølgende perioder måles rett-til-bruk eiendelen til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle tap ved verdifall. Avskrivninger er i henhold til IAS 16 Eiendommer, anlegg og utstyr, med unntak av at rett-til-bruk eiendelen avskrives over det korteste av leieperioden og gjenværende brukstid. IAS 36 Nedskrivning av anleggsmidler benyttes for å avgjøre om en rett-til-bruk-eiendel er utsatt for tap ved verdifall og for å innregne eventuelle identifiserte tap ved verdifall.

Rett-til-bruk eiendelen inngår i regnskapslinjen Eierbenyttet eiendom, anlegg og utstyr i oppstillingen av finansiell stilling.

Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene presenteres separat fra avskrivningskostnaden av rett-til-bruk eiendelene. Avskrivningskostnaden presenteres sammen med øvrige avskrivninger, mens renteeffekten av diskontering presenteres på linjen Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder -rentekostnader.

Forsikringstekniske avsetninger

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie

Avsetningen for ikke opptjent bruttopremie er en periodisering av forfalte premier. Avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Det er ikke gjort fradrag for kostnader av noe slag før den forfalte premien er periodisert.

Brutto erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på rapporteringstidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte saker (RBNS - reported but not settled) og skader som er inntruffet, men ikke meldt (IBNR - incurred but not reported). Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av oppgjørsapparatet, mens IBNR-avsetningene er basert på erfaringstall, hvor man tar utgangspunkt i den tiden det tar fra en skade inntreffer (skadedato) til den meldes (meldt dato). Basert på erfaringer og porteføljens utvikling utarbeides det en statistisk modell for å beregne omfanget av etteranmeldte skader. Modellens godhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader og etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

Diskontering av erstatningsavsetninger gjennomføres som hovedregel ikke.

Erstatningsavsetningen inneholder et element som skal dekke administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør.

Tilstrekkelighetstest

Det gjennomføres en årlig tilstrekkelighetstest for å kontrollere at nivået på avsetningene er tilstrekkelige sammenlignet med foretakets forpliktelser. Gjeldende estimat på fremtidige erstatningsutbetalinger for det forsikringsansvaret foretaket har på rapporteringstidspunktet, samt tilhørende kontantstrømmer benyttes ved utførelsen av testen. Dette omfatter både skader som er inntruffet før rapporteringstidspunktet (erstatningsavsetningen) og skader som inntreffer fra rapporteringstidspunktet til neste hovedforfall (premieavsetningen). Eventuelt avvik mellom opprinnelig avsetning og tilstrekkelighetstesten medfører avsetning for ikke avløpt risiko.

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring klassifiseres som en eiendel i balansen. Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie og gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning inkluderes i gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring. Gjenforsikringsandelen reduseres med forventet tap på krav basert på objektive bevis ved verdifall.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter klassifiseres i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- tilgjengelig for salg
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- finansielle derivater
- finansielle forpliktelser til amortisert kost

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når foretaket blir part i instrumentets kontraktmessige vilkår. Førstegangsinnregning er til virkelig verdi, i tillegg til, for instrumenter som ikke er derivater eller måles til virkelig verdi over resultatet, transaksjonskostnader som er direkte henførbare til anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle

forpliktelsen. Normalt vil førstegangsinnregning tilsvare transaksjonsprisen. Etter førstegangsinnregning måles instrumentene som beskrevet nedenfor.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Til virkelig verdi over resultatet

Finansielle eiendeler og forpliktelser klassifiseres som til virkelig verdi over resultatet dersom de holdes for omsetning eller øremerkes til dette ved førstegangsinnregning. Alle finansielle eiendeler og forpliktelser kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer en mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser.
- de finansielle eiendelene inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi.

Transaksjonsutgifter innregnes i resultatet når de påløper. Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi på rapporteringstidspunktet. Endringer i virkelig verdi innregnes i resultatet.

I kategorien til virkelig verdi over resultatet inngår klassene aksjer og andeler og rentebærende verdipapirer.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er ikke-derivate finansielle eiendeler som ved førstegangsinnregning har blitt plassert i denne kategorien, eller som ikke har blitt plassert i noen annen kategori. Etter førstegangsinnregning måles finansielle eiendeler i denne kategorien til virkelig verdi, og gevinst eller tap innregnes i andre resultatkomponenter, med unntak av tap ved verdifall, som innregnes i resultatet.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse har foretatt investeringer i lokale foretak. Investeringer i tilknyttet foretak skal i henhold til IAS 28 Regnskapsføring av investeringer i tilknyttede foretak vurderes i henhold til egenkapitalmetoden. Det er utfordrende å verdsette flere av disse foretakene og det foreligger som regel ikke reviderte regnskaper på tidspunktet for brannkassen sin regnskapsavleggelse. Investeringene er også vurdert som uvesentlig i forhold til Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin balanse. Etter å ha vurdert ovennevnte er det konkludert med at investeringene i disse foretakene vurderes til kost, med løpende vurdering av eventuelle verdifall.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger i tillegg til en fast forfallsdato, som en virksomhet har intensjoner om og evne til å holde til forfall med unntak av

- de som virksomheten har klassifisert som til virkelig verdi over resultatet ved førstegangsinnregning
- de som tilfredsstillter definisjonen på utlån og fordringer

Investeringer som holdes til forfall måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien investeringer som holdes til forfall inngår klassen obligasjoner som holdes til forfall. Hallingdal Gjensidig Brannkasse har ingen finansielle instrumenter i denne kategorien.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivate finansielle eiendeler med faste eller planlagte betalinger. Utlån og fordringer måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden, redusert med eventuelle tap ved verdifall.

I kategorien utlån og fordringer inngår klassene obligasjoner klassifisert som lån eller fordringer, utlån, fordringer i forbindelse med direkte forretninger og gjenforsikringer, andre fordringer og kontanter og kontantekvivalenter.

Finansielle forpliktelser til amortisert kost

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost.

I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår ansvarlig lån, rentebærende forpliktelser, andre finansielle forpliktelser og forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring.

Definisjon av virkelig verdi

Etter førstegangsinnregning måles investeringer til virkelig verdi over resultatet lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. For finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder benyttes noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere, mens for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av egnede verdsettingsmetoder.

For ytterligere beskrivelse av virkelig verdi, se note 13.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles investeringer som holdes til forfall, utlån og fordringer og finansielle forpliktelser som ikke måles til virkelig verdi til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Ved beregning av effektiv rente estimeres fremtidige kontantstrømmer, og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning. Honorarer betalt eller mottatt mellom partene i kontrakten og transaksjonskostnader som kan henføres direkte til transaksjonen, inngår som en integrert komponent ved fastsettelsen av den effektive renten.

Verdifall på finansielle eiendeler

Utlån, fordringer og investeringer som holdes til forfall

For finansielle eiendeler som ikke måles til virkelig verdi vurderes det på rapporteringstidspunktet om det foreligger objektive bevis for at det har vært en reduksjon i den virkelige verdien av en finansiell eiendel eller gruppe av eiendeler. Objektive bevis kan være informasjon om betalingsanmerkninger, mislighold, utsteder eller låntaker i finansielle vanskeligheter, konkurs eller

observerbare data som indikerer at det er en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe finansielle eiendeler, selv om reduksjonen ennå ikke kan knyttes til en individuell finansiell eiendel i gruppen av eiendeler.

Det vurderes først om det eksisterer objektive bevis på verdifall på finansielle eiendeler som individuelt sett er vesentlige. Finansielle eiendeler som ikke er individuelt vesentlige eller som vurderes individuelt, men som ikke er utsatt for verdifall, vurderes gruppevis med hensyn til verdifall. Eiendeler med likeartede kredittrisikokarakteristikker grupperes sammen.

Dersom det foreligger objektive bevis for at en eiendel er utsatt for verdifall, beregnes tap ved verdifall til forskjellen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den opprinnelige effektive renten. Tapet innregnes i resultatet.

Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet. Reverseringen skal ikke resultere i at den balanseførte verdien av den finansielle eiendelen overstiger beløpet for det som amortisert kost ville ha vært dersom verdifallet ikke var blitt innregnet på tidspunktet da tapet blir reversert. Reversering av tidligere tap ved verdifall innregnes i resultatet.

Tilgjengelig for salg

For finansielle eiendeler tilgjengelig for salg foretas en vurdering av hvorvidt eiendelene er utsatt for tap ved verdifall hvert kvartal. Dersom en reduksjon i virkelig verdi av en eiendel klassifisert som tilgjengelig for salg, sammenlignet med anskaffelseskost, er vesentlig eller har vart mer enn ni måneder, blir akkumulerte tap ved verdifall, målt til forskjellen mellom anskaffelseskost og nåværende virkelig verdi, fratrukket tap ved verdifall på den finansielle eiendelen som tidligere har blitt innregnet i resultatet, fjernet fra egenkapitalen og innregnet i resultatet selv om den finansielle eiendelen ikke har blitt fraregnet.

Tap ved verdifall som er innregnet i resultatet reverseres ikke i resultatet, men i andre resultatkomponenter.

Utbytte

Mottatt utbytte fra investeringer innregnes når foretaket har en ubetinget rett til å motta utbyttet. Utdeling av kundeutbytte er regulert av Finansforetaksloven §10-7 første ledd, som klassifiserer kundeutbytte som en disponering av årsresultatet. Denne klassifiseringen har foretaket lagt til grunn regnskapsmessig.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om foretakets finansielle stilling på balansedagen er hensyntatt i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker foretakets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke foretakets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig.

Pensjoner

Pensjonsforpliktelser vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses som opptjent på rapporteringstidspunktet. Fremtidige pensjonsytelser beregnes med utgangspunkt i forventet lønn på pensjoneringstidspunktet. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi.

Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene og virkelig verdi av pensjonsmidlene. Det avsettes for arbeidsgiveravgift i den perioden en underfinansiering oppstår. Netto pensjonsforpliktelse fremkommer i balansen på linjen for Pensjonsforpliktelser. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad det er sannsynlig at overfinansieringen kan utnyttes. En overfinansiering i en sikret ordning kan ikke motregnes mot en underfinansiering i en usikret ordning. Dersom det er en netto overfinansiering i den sikrede ordningen innregnes denne som Pensjonsmidler.

Periodens pensjonsopptjening (service cost) og netto rentekostnad (-inntekt) resultatføres løpende, og presenteres som en driftskostnad i resultatet. Netto rentekostnad beregnes ved å anvende diskonteringsrenten for forpliktelsen på begynnelsen av perioden på netto forpliktelsen. Netto rentekostnad består derfor av rente på forpliktelsen og avkastning på midlene.

Avvik mellom estimert pensjonsforpliktelse og estimert verdi av pensjonsmidler ved forrige regnskapsår og aktuarberegnet pensjonsforpliktelse og virkelig verdi av pensjonsmidlene ved årets begynnelse innregnes i andre inntekter og kostnader. Disse vil aldri bli reklassifisert over resultatet.

Gevinster og tap på avkortning eller oppgjør av en ytelsesbasert pensjonsordning innregnes i resultatet på det tidspunkt avkortningen eller oppjøret inntreffer.

Pliktige tilskudd til innskuddsbasert pensjonsordning innregnes som personalkostnader i resultatet når de påløper.

Skatt

Skattekostnad består av summen av periodeskatt og utsatt skatt.

Periodeskatt

Periodeskatt er formueskatt og betalbar skatt på skattepliktig inntekt for året, basert på skattesatser som var vedtatt eller i hovedsak vedtatt på rapporteringstidspunktet, og eventuelle endringer i beregnet periodeskatt for tidligere år.

Utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom balanseførte verdier og skattemessige verdier av eiendeler og forpliktelser på rapporteringstidspunktet. Forpliktelser ved utsatt skatt innregnes for alle skatteøkende midlertidige forskjeller. Eiendeler ved utsatt skatt innregnes for alle skattereduserende midlertidige forskjeller i den grad det er sannsynlig at det oppstår fremtidige skattepliktige inntekter som de skattereduserende midlertidige forskjellene kan utnyttes mot. Dersom utsatt skatt oppstår i forbindelse med førstegangsinregning av en forpliktelse eller eiendel overtatt i en transaksjon som ikke er en virksomhetssammenslutning, og den ikke påvirker det finansielle eller skattepliktige resultatet på transaksjonstidspunktet, blir den ikke innregnet.

Innregning

Periodeskatt og utsatt skatt innregnes som kostnad eller inntekt i resultatregnskapet, med unntak av utsatt skatt på poster som er innregnet i andre resultatkomponenter, hvor skatten da innregnes i andre resultatkomponenter, eller i de tilfeller hvor den oppstår som følge av en virksomhetssammenslutning. Ved virksomhetssammenslutning beregnes utsatt skatt på differansen mellom virkelig verdi av eiendeler og forpliktelser overtatt i virksomhetssammenslutning og deres balanseførte verdi.

Transaksjoner med samarbeidende foretak

Hallingdal Gjensidig Brannkasse opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Hallingdal Gjensidig Brannkasse ved å drifte brannforretningen, betales en godtgjørelse til Gjensidige Forsikring ASA. Det samme gjelder øvrig bistand.

2. Bruk av estimater

Utarbeidelsen av regnskapet i samsvar med IFRS og anvendelsen av de valgte regnskapsprinsipper innebærer at ledelsen må foreta vurderinger, utarbeide estimater og anvende forutsetninger som påvirker balanseført verdi av eiendeler og forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimaterne og de tilhørende forutsetningene er basert på historisk erfaring og andre faktorer som er vurdert å være forsvarlig basert på de underliggende forholdene. Faktiske tall kan avvike fra disse estimatene. Estimaterne og de tilhørende forutsetninger blir gjennomgått regelmessig. Endringer i regnskapsmessige estimater innregnes i den perioden estimatene endres hvis endringen kun påvirker denne perioden, eller både i den perioden estimatene endres og i fremtidige perioder hvis endringene påvirker både eksisterende og fremtidige perioder.

Nedenfor omtales forutsetninger og kilder til estimeringsusikkerhet som innebærer en betydelig risiko for en vesentlig justering av den balanseførte verdien av forsikringsforpliktelser i løpet av det neste regnskapsåret.

Forsikringsforpliktelser

Bruk av estimater ved beregning av forsikringsforpliktelser gjelder hovedsakelig erstatningsavsetninger.

Forsikringsprodukter deles i hovedsak i to hovedgrupper, bransjer med kort eller lang avviklingstid. Med avviklingstid menes hvor lang tid det går fra et tap eller en skade inntreffer (skadedato) til tapet eller skaden er meldt og deretter utbetalt og oppgjort. Korthalede bransjer er for eksempel forsikring av bygninger, mens langhalede bransjer primært omfatter forsikring av personer. Usikkerheten i korthalede bransjer er i hovedsak knyttet til skadens størrelse. Foretaket har kun forsikringsprodukter i den korthalede gruppen.

3. Risiko og kapitalstyring

Oversikt

Risikostyring er en del av den daglige virksomheten i Hallingdal Gjensidig Brannkasse. En helhetlig styring av risiko sikrer at ulike risikoer vurderes og håndteres på en konsistent måte. Formålet med risikostyring i Hallingdal Gjensidig Brannkasse er at risikoeksponeringen ikke skal overstige risikoevnen. Gjennom en sterk risikostyring vil risikoer identifiseres, analyseres, kvantifiseres og styres både med sikte på å redusere usikkerhet og store økonomiske tap. Foretaket sin virksomhet innebærer både forsikringsmessig og finansiell risiko. Den forsikringsmessige risiko er knyttet til brann- og naturskadeforsikring overfor foretakets kunder, mens finansrisikoen er relatert til foretakets investeringsrisiko hovedsakelig knyttet til foretakets kapitalforvaltning.

Organisering

Styret har det overordnede ansvar for at risikonivået er tilfredsstillende sett i forhold til foretaket sin soliditet og risikovilje. Dette innebærer å sikre at det eksisterer nødvendige retningslinjer, rutiner og rapportering for en tilfredsstillende risikostyring og for at lover og forskrifter etterleves, samt at arbeidet med risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig organisert og dokumentert.

Daglig leder er ansvarlig for risikostyringen. Det pågår en kontinuerlig prosess for å forebygge og avdekke etterlevelsrisiko ift. lover og forskrifter, samt interne policies og instruksjoner.

Forsikringsrisiko

Hovedgrunnlaget for forsikring er overføring av risiko fra forsikringstaker til forsikringsforetak. Hallingdal Gjensidig Brannkasse mottar forsikringspremie fra et stort antall forsikringstakere, og til gjengjeld forplikter man seg som forsikringsgiver til å betale erstatning dersom en skade inntreffer. Forsikringsrisiko vil derfor utgjøre en stor del av den totale risikoeksponeringen. Forsikringspremier mottas på forhånd, og avsettes for å dekke fremtidige skadeutbetalinger. Risikoen i en enkelt forsikringskontrakt er sannsynligheten for at den forsikrede hendelse inntreffer og usikkerheten med hensyn til størrelsen av det påfølgende erstatningsbeløpet. Det ligger i forsikringskontraktens natur at denne risikoen er tilfeldig og derfor må estimeres.

Erfaring viser at jo større en portefølje av ensartede forsikringskontrakter er, desto mindre vil den relative variabiliteten omkring det forventede resultat være. Dessuten vil en mer diversifisert portefølje ha mindre sannsynlighet for påvirkning fra endringer i en delportefølje. Ved utforming av tegningspolicy er det tatt sikte på spredning mellom ulike typer forsikringsrisiko samt å oppnå en tilstrekkelig stor forsikringsbestand innenfor hver kategori til å redusere variabiliteten i det forventede resultatet.

Faktorer som kan ha negativ innvirkning på forsikringsrisiko i brannforsikring kan være mangel på risikospredning når det gjelder risikotype, forsikringssum og art av næringsvirksomhet som forsikringen dekker. Uventet økning i inflasjonen vil også ha negativ effekt på skadeutbetalinger.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde. Foretaket er selv ansvarlig for de brannskader som inntreffer for sine kunder. Siden det er stor variasjon i brannskadenes størrelse, er det kjøpt reassuranseskyttelse hos Gjensidige Forsikring ASA. For 2022 er egenregningen 3,0 millioner kroner; dvs at kun skader opp til denne grensen belaster foretakets regnskap. Reassuransesprogrammet består hovedsakelig av ikke-proporsjonal reassuranses og er basert på beregnet eksponering, skadehistorikk og kapitalstruktur. Reassuransesfunksjonen administreres i Gjensidige Forsikring ASA, som også inkluderer administrasjon av reassuransesprogrammet for de samarbeidende brannkassenes brannforsikring.

Naturskadeforsikring i Norge ivaretas gjennom et obligatorisk medlemskap i Norsk Naturskadepool. Dette er en ordning myndighetene har bedt norske forsikringsforetak administrere, og naturskadepremien fastsettes av myndighetene. Premien innkreves av forsikringsforetakene i tilknytning til brannforsikrede objekter. Gjennom denne ordningen blir Hallingdal Gjensidig Brannkasse eksponert for sin markedsandel (basert på brannforsikringssum) av summen av erstatningene i det norske markedet. Poolen kjøper, på vegne av medlemmene, et eget reassuransesprogram, noe som ytterligere reduserer risikoeksponeringen til medlemsforetakene. Forsikringsrisikoen vurderes som moderat med de reassuransedekninger som er kjøpt.

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse

Skadefrekvens og erstatningsstørrelse, gjennomsnittsskade, kan påvirkes av flere faktorer. En økning i skadefrekvens kan være sesongbetont eller skyldes mer varig påvirkning. For forsikring av bygninger, inventar og løsøre vil vinterkulde føre til økt skadefrekvens for eksempel på grunn økt bruk av elektrisk strøm og fyring for oppvarming av hus. Mer varige endringer i skadefrekvensnivå kan oppstå for eksempel på grunn av endret kundeatferd og nye skadetyper. En varig endring i skadefrekvensnivå vil ha stor påvirkning på lønnsomheten. For brannforsikring er skadefrekvensen på et mye lavere nivå enn i mange andre bransjer.

Størrelsen på erstatningsbeløpene påvirkes av flere faktorer. I brannforsikring kan storskader få stor påvirkning på erstatningskostnadene. Antall storskader i løpet av et år viser stor variasjon fra et år til et annet. Dette gjelder spesielt for næringslivsmarkedet. De fleste bransjer vil ha en underliggende utvikling i gjennomsnittlig erstatningsbeløp på grunn av inflasjon. Historisk har skadeinflasjon for bygning vært noe høyere enn konsumprisindeksen.

Gjennom 2021 ble det økt fokus på inflasjon, først gjennom en betydelig økning i bl.a. byggematerialer som følge av forsyningsproblemer gjennom pandemien. Deretter økte konsumprisen betydelig høsten 2022 i Europa, og sentralbankene har iverksatt renteøkninger for å redusere risikoen for økte priser og lønninger. I denne perioden har foretaket gjennomført flere analyser av utviklingen, både for å fastsette riktig premienivå og for å sikre at reservene er på et riktig nivå. Utviklingen så langt bekrefter dette, men foretaket vil følge utviklingen nøye og iverksette nødvendige tiltak.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse håndterer disse risikoene hovedsakelig gjennom tett oppfølging av utviklingen innen brann- og naturskadeforsikring, tegningsstrategi og aktiv skadebehandling.

Sensitivitetsanalyse – forsikringsforpliktelse

Beregning av forsikringsforpliktelse for en forsikringsportefølje innebærer at man skal finne et anslag for verdien av de fremtidige kontantstrømmer for erstatningsutbetaling, og det vil alltid være elementer av usikkerhet ved slike beregninger. Det er denne type usikkerhet som forbindes med avsetningsrisiko. Usikkerheten vil være avhengig av egenskaper ved risikotypen. Brann- og naturskadeforsikring er risiko med kort avviklingstid og er dermed mindre eksponert for endringer som påvirker erstatningsutbetalinger i fremtiden.

Inflasjonsrisiko ligger latent i de fleste forsikringsprodukter. Effekten vil variere som følge av produktenes utforming og de vilkår som gjelder ved skadeoppgjør.

Endring i inflasjon (+/- 1-prosentpoeng)	2022	2021
Brannforsikring	314.912	302.252
Naturskadeforsikring	53.401	59.909
Totalt	368.313	362.161

Kapitalstyring

Kjernen i forsikring er overføring av risiko, og foretaket er eksponert for risiko både innen forsikrings- og investeringsvirksomheten. Identifisering, kvantifisering og styring av risiko utgjør en vesentlig del av virksomheten. Ethvert forsikringsforetak må sørge for at kapitalbasen er tilstrekkelig i forhold til risikoeksponeringen. På den annen side har solvenskapital, eller egenkapital, en kostnad.

Et viktig mål for kapitalstyring er å balansere disse to aspektene. Foretakets mål for kapitalstyring er å sikre tilstrekkelig kapitalisering i forhold til negative utfall uten at det skaper en vanskelig finansiell situasjon, samt sørge for at foretakets kapital anvendes på en mest mulig effektiv måte.

Strategi og reglement for kapitalforvaltningen spesifiserer kravene til foretakets kapital. Kapitalstyringen følges opp av daglig leder som påser at kravene gitt av styret etterleves.

Forsikringsvirksomheten er underlagt kapitalkrav fra myndighetene. Kapitalsituasjon for foretaket rapporteres til relevante tilsynsmyndigheter. For foretaket er gjeldende regulatorisk krav basert på standardformelen gitt i Solvens II-regelverket. Foretaket har en sterk kapitalisering.

Regulatorisk kapitalkrav

Det regulatoriske kapitalkravet er beregnet ved bruk av standardformel i henhold til Solvens II-regler. Kapitalkravet for foretaket er 89,72 millioner kroner ved årsslutt. Tellende kapital er 347,7 millioner kroner. Dette gir en solvensmargin på 387 prosent.

Kapitalsituasjonen beregnes basert på foretakets forståelse og tolkning av krav og premisser gitt i lov og forskrift.

Tabell 1 – Regulatorisk solvenskapitalkrav (SCR)

Beløp i hele tusen	2022	2021
Tellende kapital til å dekke solvenskapitalkravet	347.653	376.745
Solvenskapitalkrav (SCR)	89.721	111.329
Overskuddskapital	257.932	265.416
Solvensmargin etter Solvency II	387 %	338 %

Tellende kapital til å møte solvenskapitalkravet er differansen mellom eiendeler og forpliktelser beregnet i henhold til Solvens II prinsipper, justert for foreslått utbytte og ansvarlig lånekapital. Solvency II regelverket består av tre pilarer som tar for seg krav knyttet til kapitalkrav, risikostyring og rapportering til marked og tilsynsmyndighet

I tillegg til solvenskapitalkravet er det definert et absolutt minimums kapitalbehov. Dette kalles minstekapitalkravet (MCR). Faller kapitalen under dette nivået, vil det være forbudt å fortsette virksomheten.

Det er et regulatorisk minstekapitalkrav som skal være mellom 25 prosent og 45 prosent av solvenskapitalkravet.

Tabell 2 – Regulatorisk minstekapitalkrav (MCR)

Beløp i hele tusen	2022	2021
Minstekapitalkrav øvre grense (45% av SCR)	40.374	50.098
Minstekapitalkrav nedre grense (25% av SCR)	22.430	27.832
Absolutt minstekapitalkrav (EUR 2,5 mill.)	27.818	24.374
Minstekapitalkrav (MCR)	27.818	27.832
Forholdet mellom tellende ansvarlig kapital og MCR	1117 %	1235 %

Tellende kapital er delt inn i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Foretaket har i hovedsak kapital i kapitalgruppe 1, som regnes for å være kapital av beste kvalitet. Av samlet tellende kapital kommer 305,1 millioner kroner fra kapitalgruppe 1.

Kapital i kapitalgruppe 2 består av avsetning til naturskadekapital. Naturskadekapital er kapital som bare kan brukes til å dekke krav etter naturskader, men som i en insolvent situasjon også kan benyttes til å dekke andre forpliktelser.

I kapitalgruppe 3 er det netto utsatt skatteeiendel beregnet etter SII-reglene.

Tabell 3 – Tellende kapital til å møte kravet til kapital

Beløp i hele tusen	2022	2021
Basiskapital:		
- Kapitalgruppe 1	305.140	338.230
- Kapitalgruppe 2	35.910	34.286
- Kapitalgruppe 3	6.603	4.229
Sum basiskapital	347.653	376.745
Supplerende kapital	0	0
Total tellende ansvarlig kapital MCR	310.703	343.797
- Kapitalgruppe 2 for Solvency II formål	5.564	28.719
Total tellende ansvarlig kapital SCR	347.653	372.516

De viktigste forskjellene mellom verdivurdering i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper er:

- Immaterielle eiendeler er verdsatt til null under Solvens II
- Hold-til-forfall-obligasjoner er vurdert til virkelig verdi under Solvens II, mens amortisert kost brukes for regnskapsformål
- Forsikringstekniske avsetninger er vurdert annerledes (se nedenfor for mer informasjon)
- Kundefordringer verdsettes til null i Solvens II, da kontantstrømmen relatert til disse inngår i beregningen av forsikringstekniske avsetninger (premieavsetningen)
- Garantiordningen er behandlet som en forpliktelse under Solvens II, mens det regnes som egenkapital i henhold til regnskapsprinsipper
- Ulik verdivurdering av utsatt skatt som følge av forskjellene ovenfor

Ifølge Solvens II-prinsipper er forsikringstekniske avsetninger gitt ved summen av et beste estimat og en risikomargin. For skadeforsikring kan beste estimat for forsikringstekniske avsetninger deles opp i premieavsetninger og erstatningsavsetninger. Tabellene nedenfor viser de forsikringstekniske avsetningene for foretaket i henhold til Solvens II-prinsipper og regnskapsprinsipper

Tabell 4 – Forsikringstekniske avsetninger

Beløp i hele tusen	Regnskap	Solvens II	Forskjell
Erstatningsavsetninger for skadeforsikringer	23.638	22.434	-1.204
Premieavsetning for skadeforsikringer	18.391	11.491	-6.900
Risikomargin		3.044	3.044
Sum forsikringstekniske avsetninger	42.029	36.969	-5.060

Erstatningsavsetningene for skadeforsikringer er diskontert i Solvens II, mens erstatningsavsetningene ikke er diskontert i regnskapstallene. Alle øvrige forutsetninger for Solvens II formål er identiske med de regnskapsmessige forutsetninger.

Premieavsetningene for skadeforsikringer i Solvens II er beregnet som nåverdien av fremtidige kontantstrømmer for ikke avløpt risiko for kontrakter innen kontraktens grense. Premieavsetningene i henhold til regnskapsprinsipper tilsvarer ikke avløpt risiko av forfalt premie for kontrakter som gjelder på verdsettelsestidspunktet, hvor det ikke gjøres fradrag for eventuelle kostnader før den

forfalte premien periodiseres. Den praktiske konsekvensen av denne forskjellen er i hovedsak at forventet fremtidig overskudd for kontraktene foretaket er ansvarlig for inkluderes som tellende kapital i Solvens II-balansen. At premieavsetningene i Solvens II er diskontert gir også en forskjell.

En risikomargin inkluderes i de forsikringstekniske avsetningene i henhold til Solvens II-prinsipper. Risikomargin beregnes som kostnaden ved å ha nødvendig kapital for eventuelt å avvikle virksomheten.

Merk at Solvens II rentekurver, uten volatilitetsjustering, benyttes for å beregne forsikringstekniske avsetninger. Ingen overgangsregler benyttes.

Regulatorisk solvenskapitalkrav er bygget opp for å ta høyde for ulike risikokilder.

Markedsrisiko er den største risikoen for Hallingdal Gjensidig Brannkasse. Innen skadeforsikring er risikoen hovedsakelig knyttet til usikkerhet i forsikringsresultatet for det neste året (premierisiko), samt at risikoen for at erstatningsavsetningene ikke er tilstrekkelige (reserverisiko). Motpartsrisiko og operasjonell risiko bidrar også til kapitalkravet.

Det oppstår en diversifiseringsfordel siden alle risikoene ikke vil inntreffe på samme tid.

Tabell 5 – Regulatorisk solvenskapitalkrav

Beløp i hele tusen	2022	2021
Tilgjengelig kapital		
Kapitalkrav for skadeforsikringer	21.585	17.066
Kapitalkrav for markedsrisiko	79.464	103.627
Kapitalkrav for motpartsrisiko	3.299	3.333
Diversifisering	-15.741	-13.777
Basis solvenskapitalkrav	88.607	110.249
Operasjonell risiko	1.114	1.081
Sum regulatorisk solvenskapitalkrav	89.721	111.330

Regulatorisk usikkerhet

Det er vedtatt endringer i den norske naturskadeordningen, der hensikten er at overskudd i naturskaderesultatet i en overgangsperiode skal benyttes til å bygge opp et eksternt fond. Regnskapsføring av fremtidige endringer i naturskadeordningen kan påvirkes av de vedtatte endringene i regelverket.

4. Premieinntekter og erstatningskostnader mv. i skadeforsikring

	Brannforretning Norge	Naturforretning Norge	Sum Norge
Forfalte premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	34.061.526	4.356.018	38.417.544
Gjenforsikringsandel	-6.894.350	-691.427	-7.585.777
For egen regning	27.167.176	3.664.591	30.831.767
Opptjente premier			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	32.923.809	4.220.600	37.144.409
Gjenforsikringsandel	-6.894.350	-691.427	-7.585.777
For egen regning	26.029.459	3.529.173	29.558.632
Erstatningskostnader			
Brutto – direkte forretning og mottatt proporsjonal gjenforsikring	-27.751.973	-1.904.318	-29.656.291
Gjenforsikringsandel	8.971.340	-	8.971.340
For egen regning	-18.780.633	-1.904.318	-20.684.951
Påløpte brutto erstatningskostnader			
Inntruffet i år brutto	-31.540.776	-2.361.740	-33.902.516
Inntruffet tidligere år brutto	3.788.803	457.422	4.246.225
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	16.318.554	2.072.215	18.390.769
Brutto erstatningsavsetning	21.235.126	2.402.946	23.638.072

5. Kostnader

	2022	2021
Forsikringsrelaterte adm.kostnader:		
Avskrivninger og verdiendringer	291.595	321.189
Lønns- og personalkostnader	14.622.484	14.119.065
Honorarer tillitsvalgte	873.000	614.000
IKT-kostnader	467.585	524.009
Godtgjørelse til revisor (inkl. mva)	303.225	215.000
Andre kostnader	8.380.803	6.175.289
Avgitt kostnader knyttet til mottatt provisjon	-17.581.301	-16.172.896
Avgitt lønns- og personalkostnader salg	-3.491.226	-3.352.352
Avgitt øvrige salgskostnader	-2.072.587	-1.766.902
Sum	1.793.577	676.402
Herav salgskostnader:		
Lønns- og personalkostnader	3.491.226	3.352.352
Provisjon	6.423	8.887
Øvrige salgskostnader	2.072.587	1.766.902
Sum	5.570.236	5.128.141
Øvrige spesifikasjoner		
Lønns- og personalkostnader		
Lønn	10.622.656	11.172.657
Arbeidsgiveravgift	2.211.928	1.886.250
Pensjonskostnader - innskuddsbasert pensjonsordning	829.893	777.691
Pensjonskostnader - avtalefestet pensjon (AFP)	220.623	183.606
Pensjonskostnader - ytelsesbasert pensjonsordning	737.384	98.860
Sum lønns- og personalkostnader	14.622.484	14.119.065
Spesifikasjon av revisors godtgjørelse (inkl. mva):		
Lovpålagt revisjon	223.950	129.000
Attestasjonstjenester	0	10.725
Rådgivning - annen rådgivning	19.725	75.275
Andre tjenester utenom revisjon	59.550	0
Sum	303.225	215.000

6. Lønn og godtgjørelse

	2022	2021
Gjennomsnittlig antall ansatte	14	14
Lønn/godtgjørelse til daglig leder:		
-Lønn	1.270.985	1.048.234
-Andre godtgjørelser	170.774	172.025
-Årets pensjonsopptjening daglig leder	189.693	168.639
Styret	688.000	510.000
Styreleder - Jan Arne Øen	184.500	160.000
Nestleder styret -Vigdis S. Aschehoug	92.500	90.500
Nestleder styret - Steinar Guterud (til mail 2020)	0	8.333
Styremedlem - Inger Hulbak	46.500	52.500
Styremedlem - Bjørn Lien	81.500	52.500
Styremedlem - Else Horge Asplin	71.000	52.500
Styremedlem - Terje Heggelien	95.500	37.667
Styremedlem - Odd Arne Gjerden	81.500	52.500
Styremedlem - Unn Randi Liahagen	35.000	0
Styremedlem, vara - Kristian Akervold	0	3.500
Valgkomite	80.000	50.000
Else Horge Asplin	0	0
Karin W. Kvarteig	24.000	14.000
Gunnar Lirhus	0	9.000
Inger M. Gaptjern	7.000	9.000
Jorun Traaen	14.000	9.000
Bård Hagen	14.000	9.000
Aslak Geir Skurdal	7.000	0
Gunnar Rudningen	14.000	0
Generalforsamling	105.000	54.000

7. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader

	2022	2021
Kostnader knyttet til mottatt provisjon	17.581.301	16.172.896
Utbetalt garantiordningen	0	0
Sum andre forsikringsrelaterte driftskostnader	17.581.301	16.172.896

8. Transaksjoner mellom Hallingdal Gjensidig Brannkasse og Gjensidige Forsikring ASA

Til gode hos andre forsikringsforetak

Våre tilgodehavender fra Gjensidige Forsikring ASA er inkludert i 'andre fordringer' med kr. 3.150.667,- kroner.

Andre forsikringsrelaterte inntekter (provisjoner)

Vi mottar provisjon for salg av forsikringer fra Gjensidige Forsikring ASA og Gjensidige Pensjonsforsikring AS. Provisjonene fordeler seg slik:

	2022	2021
Mottatt provisjon fra Gjensidige Forsikring ASA	19.480.869	18.605.213
Mottatt provisjon fra Gjensidige Pensjonsforsikring AS	561.356	388.531
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	20.042.225	18.993.744

Administrasjonskostnader

Gjensidige Forsikring ASA yter tjenester på flere områder som vi betaler godtgjørelse for. I resultatregnskapet er disse kostnadene inkludert i Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader.

	2022	2021
Kostnader brannforretningen	1.909.582	1.920.663
Kostnader øvrige tjenester	672.133	649.264

9. Pensjon

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er forpliktet til å ha en tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Foretakets pensjonsordninger oppfyller lovens krav.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse har både innskuddsbaserte og ytelsesbaserte pensjonsordninger for sine ansatte. Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lagt i en egen pensjonskasse og er lukket for nyansatte. Nyansatte blir meldt inn i den innskuddsbaserte pensjonsordningen.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Innskuddspensjon er en privat pensjonsordning som er et supplement til folketrygden. Ytelsene fra pensjonsordningen kommer i tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Pensjonsalder er 70 år.

Den innskuddsbaserte ordningen er en ordning hvor foretaket betaler faste innskudd til et fond eller en pensjonskasse, og hvor det ikke foreligger noen juridisk eller underforstått forpliktelse til å betale ytterligere innskudd. Satsene er syv prosent av lønn mellom 0 og 7,1 G og 20 prosent av lønn mellom 7,1 og 12 G.

Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

Ytelsesbasert pensjonsordning

Beskrivelse av ordningen

Alderspensjon sammen med ytelser fra folketrygden og hensyntatt eventuelle fripoliser fra tidligere arbeidsforhold utgjør ca 70 prosent av lønn ved fratredelsesalder, forutsatt full opptjeningstid på 30 år. Pensjonsalderen er 70 år, men for assurandørene gjelder en pensjonsalder på 65 år.

Den ytelsesbaserte ordningen er en ordning som gir de ansatte kontraktmessige rettigheter til fremtidige pensjonsytelser. Videre inngår i ordningen uførepensjon, ektefelle-/samboerpensjon og barnpensjon etter nærmere bestemte regler.

I tillegg har Hallingdal Gjensidig Brannkasse pensjonsforpliktelser overfor enkelte arbeidstakere ut over den ordinære kollektivavtalen. Dette gjelder ansatte med lavere pensjonsalder, arbeidstakere med lønn over 12 G og tilleggspensjoner.

Den ordinære alderspensjonen er en sikret ordning hvor arbeidsgiver bidrar med innbetaling til pensjonsmidler. Pensjon ut over den ordinære kollektivavtalen er en usikret ordning som betales over driften.

Med virkning fra 2016 har foretaket endret regulering av løpende pensjoner fra KPI-regulering til G-regulering.

Aktuarielle forutsetninger

Fastsatte actuarielle forutsetninger fremkommer av tabellen. Diskonteringsrenten er den forutsetningen som har størst innvirkning på verdien av pensjonsforpliktelsen. Lønnsregulering, pensjonsregulering og G-regulering er basert på historiske observasjoner og forventet fremtidig inflasjon. Lønnsveksten er i 2022 satt til 3,7 for alle medlemmer uavhengig av alder (2,65 justert for alder basert på avtagende lønnskurve). Den ettårige nominelle lønnsveksten 2021/2022 var beregnet til 0,88 prosent på grunn av en antakelse om at høy alder og en lukket pensjonsordning ga lavere lønnsvekst enn markedet ellers. Det har vist seg at denne sammenhengen ikke var signifikant.

Diskonteringsrenten er basert på en rentekurve som fastsettes med utgangspunkt i OMF-renten (obligasjoner med fortrinnsrett). Diskonteringsrenten er basert på observerte renter frem til cirka ti år. Markedets langsiktige syn på rentenivå er estimert basert på realrentekrav, inflasjon og fremtidig kredittrisiko. I perioden mellom de observerte renter og de langsiktige markedsforventninger er det gjort en interpolasjon. Det er således beregnet en diskonteringskurve for hvert år som det skal utbetales pensjon.

Sensitivitetsanalysen er basert på at kun én forutsetning endres om gangen og at alle andre holdes konstant. Dette er sjeldent tilfelle da flere av forutsetningene samvarierer.

Risiko

Risiko i netto pensjonsforpliktelse er en kombinasjon av selve pensjonsordningen, pensjonsforpliktelsen, pensjonsmidler, finansieringsnivå og samvariasjon mellom pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er utsatt for finansiell risiko siden pensjonsmidlene forvaltes i Gjensidige Pensjonskasse som en investeringsvalgportefølje. Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer, rentebærende verdipapirer og eiendom. Investeringer foretas hovedsakelig i verdipapirfond og obligasjoner. Den finansielle risikoen omfatter aksje-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko, hvorav den største risikofaktoren er renterisiko. Denne risikoen (renterisikoen) må ses i sammenheng med renterisikoen for forsikringsforpliktelsene på passivasiden. Finansiell risiko i pensjonsmidler estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer.

Renterisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot renterisiko ansees som moderat som følge av at markedsverdivektet durasjon er på ca 4,2 år (4,8). Porteføljeverdier vil falle med cirka 3,7 prosent ved et parallelt skift i rentekurven på pluss ett prosentpoeng.

Pensjonsforpliktelsen vil stige med 25,4 prosent ved et parallelt skift i hele rentekurven (rentefall) på minus et prosentpoeng. Verdien vil falle med 4,8 prosent ved en renteøkning på ett prosentpoeng.

Kredittrisiko

Pensjonsmidlenes eksponering mot kredittrisiko ansees som moderat. Hovedtyngden av pensjonskassens renteinvesteringer skal være innenfor «investment grade». Dersom kredittrisiko på global basis økte med en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) ville det lede til et fall på cirka 6,8 prosent i pensjonsmidlene.

Pensjonsforpliktelsene er eksponert mot noe kredittrisiko da den norske OMF-renten, som er utgangspunkt for fastleggelsen av diskonteringsrente, inneholder en viss kredittrisiko.

Aksjerisiko

Pensjonsmidlene er eksponert mot aksjemarkedet gjennom aksjefond. Ved utgangen av året var eksponeringen 6,1 prosent. Markedsverdien av aksjer svinger kraftig. Pensjonskassen måler løpende aksjerisikoen i pensjonsmidlene basert på prinsipper i Solvens II. Prinsippene for måling av aksjerisiko baseres på at risikoen øker når aksjer stiger i verdi og at risikoen faller når aksjer har falt i verdi. Per 31. desember 2022 er risikoen (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen) satt til 30,9 prosent.

Valutarisiko

Alle plasseringer i utenlandske rentefond valutasikres. Det er investert i valutasikrede fond. Pensjonsmidlene var ved utgangen av året valutaeksponert med cirka 3,4 prosent. En betydelig valutaendring på global basis, basert på en faktor tilsvarende den faktoren som brukes i stresstester for pensjonskasser (tilsvarende en forverring mot 99,5 prosent percentilen), betyr et tap på valutaposisjonen på 25 prosent, eller 1,5 prosent på pensjonsmidlene.

Levetid og uførhet

Levetidsforutsetningene er fra og med 2022 basert på tabellen K2013FT som har erstattet K2013BE. Endringen er basert på de historiske resultatene.

Uførehyppigheten er basert på tabellen IR73. Denne måler uførheten på lang sikt. Forekomsten av uførhet er lav sammenliknet med mange andre arbeidsgivere.

Foretakets ansatte kan bli involvert i større katastrofelignende hendelser som flyulykker, bussulykker, tilskuere til sportsarrangement eller hendelser på arbeidsplassen. Dersom en slik hendelse inntreffer, vil pensjonsforpliktelsen kunne øke betraktelig. Det er investert i katastrofeforsikringer som gjør at foretaket får erstatning dersom en slik hendelse inntreffer.

Lønnsutvikling

De fremtidige pensjonsytelsene avhenger av den fremtidige lønnsutvikling og utviklingen i Folketrygdens grunnbeløp (G). Dersom foretakets lønnsutvikling er lavere enn økningen i G, reduseres ytelsene.

Lønnsvekst vil avvike fra den banen som er fastlagt ved at ansatte får høyere eller lavere lønnsvekst enn det som banen tilsier. Foretaket styrer lønnsutvikling for ansatte basert på tariffavtaler og individuelle avtaler. Fra år til år kan det forekomme hopp i lønnsnivå.

Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng høyere vil det føre til 3,5 prosent økning av forpliktelsen. Dersom lønnsveksten blir ett prosentpoeng lavere faller forpliktelsen med 3,2 prosent. Dersom G øker med ett prosentpoeng faller forpliktelsen med 1,8 prosent.

Minstekrav til nivået på pensjonsmidler

Pensjonsmidlene må tilfredsstillende visse minstekrav definert i norsk lov, forskrifter og pålegg fra Finanstilsynet.

Dersom nivået på pensjonsmidlene blir lavere enn en nedre grense, vil foretaket måtte innbetale ekstra pensjonsmidler for å dekke opp for den nedre grensen. Under visse forutsetninger vil også foretaket få tilbakebetalt pensjonsmidler.

I Gjensidige Pensjonskasse måles risiko basert på krav fastsatt av Finanstilsynet i form av stresstester. Disse testene skal reflektere 99,5 prosent «value at risk». Pensjonskassen har en solvenskapitaldekning på 141 prosent uten bruk av overgangsregler per 30.september 2022, noe som tilsier at det ikke er krav om å tilføre pensjonsmidler for å bedre pensjonskassens soliditet.

Privat avtalefestet pensjonsordning (AFP)

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er som medlem i Finans Norge tilknyttet AFP-avtale for sine ansatte. AFP er en ytelsesbasert ordning som er finansiert i fellesskap av svært mange arbeidsgivere.

Pensjonsordningens administrator har ikke fremlagt beregninger som fordeler pensjonsordningens midler eller forpliktelser til de enkelte medlemsforetakene. Foretaket innregner således ordningen som en innskuddsordning.

Dersom pensjonsordningens administrator framlegger slike fordelinger kan det lede til at ordningen skal innregnes som en ytelsesordning. Imidlertid er det vanskelig å fremkomme med fordelingsnøkler som kan aksepteres av medlemmene. En fordelingsnøkkel basert på foretakets andel av samlet årlig lønn vil ikke kunne aksepteres da denne nøkkelen er for enkel og ikke vil reflektere de økonomiske forpliktelsene på en adekvat måte.

	Sikret 2022	Usikret 2022	Sum 2022	Sikret 2021	Usikret 2021	Sum 2021
Antall aktive medlemmer	3	1	4	3	1	4
Antall pensjonister	11	8	19	11	8	19
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen						
Pr. 01.01	17.096.281	14.838.972	31.935.253	14.052.048	15.262.210	29.314.258
Korreksjon av åpningsbalansen			0			0
Årets pensjonsopptjening	206.477	162.570	369.047	188.947	130.721	319.668
Arbeidsgiveravgift av årets opptjening	32.210	25.361	57.571	29.476	20.393	49.868
Rentekostnad	338.506	293.812	632.318	229.664	249.001	478.665
Bidrag fra deltakere i ordningen	0	0	0	0	0	0
Aktuarielle gevinster og tap	1.742.685	540.805	2.283.490	3.349.536	905.217	4.254.753
Utbetalte ytelser	-659.259	-1.536.988	-2.196.247	-657.898	-1.495.303	-2.153.201
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-182.500	-239.770	-422.270	-95.492	-233.267	-328.759
Virksomhetssammenslutning	0	0	0	0	0	0
Virkning av den øvre grense for eiendelen	0	0	0	0	0	0
Kursendringer i utenlandsk valuta	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	18.574.401	14.084.761	32.659.162	17.096.281	14.838.972	31.935.253
Virkelig verdi av pensjonsmidlene						
Pr. 01.01	13.332.186	0	13.332.186	13.659.807	0	13.659.807
Renteinntekt	263.977	0	263.977	229.472	0	229.472
Avkastning ut over renteinntekt	-880.597	0	-880.597	-511.324	0	-511.324
Bidrag fra arbeidsgiver	1.352.372	239.770	1.592.142	707.621	233.267	940.888
Utbetalte ytelser	-659.259	0	-659.259	-657.898	0	-657.898
Arbeidsgiveravgift av innbetalte pensjonsmidler	-182.500	-239.770	-422.270	-95.492	-233.267	-328.759
Overtakelse/oppkjøp	0	0	0	0	0	0
Oppgjør	0	0	0	0	0	0
Pr. 31.12	13.226.180	0	13.226.180	13.332.186	0	13.332.186
Beløp innregnet i balansen						
Nåverdi av pensjonsforpliktelsen	18.574.401	14.084.761	32.659.162	17.096.281	14.838.972	31.935.253
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	-13.226.180	0	-13.226.180	-13.332.186	0	-13.332.186
Netto pensjonsforpliktelse/(pensjonsmidler)	5.348.221	14.084.761	19.432.982	3.764.095	14.838.972	18.603.067
Pensjonskostnad innregnet i resultatet						
Årets pensjonsopptjening	206.477	162.570	369.047	188.947	130.721	319.668
Rentekostnad	338.506	293.812	632.318	229.664	249.001	478.665
Renteinntekt	-263.977	0	-263.977	-229.472	0	-229.472
Fjernet KP-regulering av løpende pensjoner	0	0	0	0	0	0
Arbeidsgiveravgift	32.210	25.361	57.571	29.476	20.393	49.868
Pensjonskostnad	313.216	481.742	794.959	218.615	400.115	618.730
Kostnader er innregnet i følgende regnskapslinje i resultatregnskapet						
Forsikringsrelaterte adm.kostnader inkl. provisjon for mottatt gjenforsikring og salgskostnader	313.216	481.742	794.959	218.615	400.115	618.730
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/eiendel innregnet i andre inntekter og kostnader						
Akkumulert beløp pr. 01.01.			29.287.520			24.521.442
Avkastningen på pensjonsmidler			880.597			511.324
Endringer i demografiske forutsetninger			3.905.453			255.581
Endringer i økonomiske forutsetninger			-1.621.963			3.999.173
Virkingen av den øvre grensen for eiendelen			0			0
Akkumulert beløp pr. 31.12.			32.451.607			29.287.520
Aktuarielle forutsetninger						
Diskonteringsrente			3,73 %			1,98 %
Lønsregulering			3,70 %			3,00 %
Endring i folketrygdens grunnbeløp			3,70 %			3,00 %
Pensjonsregulering			0,00 %			0,00 %
Øvrige spesifikasjoner						
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til den innskuddsbaserte pensjonsordningen			829.893			777.691
Beløp innregnet som kostnad for bidrag til Fellesordningen for LO/NHO			220.623			183.606
Forventet innbetaling til Fellesordningen for LO/NHO neste år			220.844			183.790
Forventet innbetaling til den ytelsesbaserte pensjonsordningen neste år			1.402.410			707.621
Prosent			Endring i pensjonsforpliktelse 2022			Endring i pensjonsforpliktelse 2021
Sensitivitet						
- 1 %-poeng diskonteringsrente			25,40 %			24,80 %
+ 1 %-poeng diskonteringsrente			-4,80 %			-4,70 %
- 1 %-poeng lønnsjustering			-3,20 %			-2,40 %
+ 1 %-poeng lønnsjustering			3,50 %			4,10 %
- 1 %-poeng G-regulering			2,00 %			2,40 %
+ 1 %-poeng G-regulering			-1,80 %			-2,00 %
- 1 %-poeng pensjonsregulering			-10,10 %			-11,00 %
+ 1 %-poeng pensjonsregulering			13,50 %			12,90 %
10 % redusert dødelighet			3,90 %			4,20 %
10 % økt dødelighet			-5,10 %			-5,50 %

	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM pr. 31.12.2022
Verdsettelseshierarki 2022				
Aksjer og andeler	-	925.833	-	925.833
Obligasjoner	-	12.300.347	-	12.300.347
Sum	-	13.226.180	-	13.226.180

	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM pr. 31.12.2021
Verdsettelseshierarki 2021				
Aksjer og andeler	-	2.599.776	-	2.599.776
Obligasjoner	-	10.479.099	-	10.479.099
Derivater	-	253.312	-	253.312
Sum	-	13.332.186	-	13.332.186

10. Skatt

	2022	2021
Midlertidige forskjeller		
Driftsmidler	-10.008.276	-9.893.452
Pensjonsforpliktelse	-19.432.967	-18.603.067
Verdipapirer	-6.922.416	-343.018
Sikkerhetsavsetning	5.567.716	6.681.260
Leieavtaler	-44.477	
Gevinst- og tapskonto	77.939	97.424
Sum midlertidige forskjeller	-30.762.481	-22.060.853
Grunnlag ikke balanseført		1.072.496
Netto midlertidige forskjeller	-30.762.481	-20.988.357
Netto utsatt skatt (25%)	-7.690.620	-5.247.089
Beregning av skattepliktig inntekt		
Resultat før skattekostnad	-32.765.489	56.206.728
Ført på utvidet resultat	-3.164.085	-4.766.076
Endring midlertidige forskjeller	8.701.628	4.338.285
Permanente forskjeller	36.880.625	-32.990.489
Utbetalt utbytte	-4.052.679	
Skattepliktig inntekt	5.600.000	22.788.448
Betalbar inntektsskatt (25%)	1.400.000	5.700.000
Betalbar formuesskatt (føres som andre kostnader)	700.000	500.000
Tilbakebetalt skatt ifm kundeutbytte - uavklart		7.722.785
Sum betalbar skatt	2.100.000	13.922.785
Spesifikasjon av skattekostnad		
Betalbar inntektsskatt	1.400.000	5.700.000
Endring utsatt skatt	-2.443.531	-1.084.571
For mye / lite avsatt foregående år	-1.370.817	
Korreksjon vedr utbetalt utbytte 2015-2020 *)	-7.722.785	
Total skattekostnad	-10.137.133	4.615.429
Herav mot utvidet resultat	791.021	1.191.519
Skattekostnad	-9.346.112	5.806.948
Avstemming av skattekostnad		
25% av resultat før skattekostnad	-8.191.372	14.051.682
25% av poster ført på utvidet resultat	-791.021	-1.191.519
25% av permanente forskjeller og utbetalt utbytte	8.206.987	-8.247.622
25% av ikke balanseført grunnlag utsatt skattefordel 2021	-268.124	
For mye / lite avsatt foregående år	-1.370.817	2.888
Korreksjon vedr utbetalt utbytte 2015 - 2020 *)	-7.722.785	
Total skattekostnad	-10.137.133	4.615.429

Brannkassen ble i mai 2019 kjent med at Sparebank 1 Østlandet hadde mottatt en bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten om at bankens kundeutbytte er skattemessig fradragsberettiget. Under henvisning til denne ble det sendt inn korrigeret skattemeldinger for årene 2015, 2016 og 2017, og utbetalt kundeutbytte i 2018 og etterfølgende år ble fradragsført i skattemeldingene. Skatteoppgjøret har vært i samsvar med dette.

I regnskapet ble det avsatt skatt av utbetalt utbytte på grunn av en viss usikkerhet om fradragsretten de første årene. Etter ny vurdering er de tidligere avsetningene tilbakeført i regnskapet for 2022.

På samme måte som for Sparebank 1 Østlandet er det en klar tilknytning mellom utbetaling av utbytte og fremtidige inntekter for brannkassen.

11. Eierbenyttet og rett-til-bruk eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom	Eierandel	Eiendom	Ant. kvm. hel eiendom	Bokført verdi 31.12.2022	Løpetid (år) kontrakter	Gj.snittlig leiebeløp (kvm)	Indeksreg.	Egen utnyttelse
Gol	100 %	Kontor/forretning	1.88	2.642.078	2009-2030	994	60-100 %	415 kvm

	Kontorbygg	Hytte Holmsbu	Sum eierbenyttet eiendom	Rett-til-bruk eiendom	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.21	16.200.725	6.873.604	23.074.330	1.110.116	2.380.202
Tilgang i året	513.166		513.166		215.236
Utrangert			0		
Avgang i året		-215.236	-215.236	-50.446	-501.134
Anskaffelseskost pr.31.12.21	16.713.891	6.658.368	23.372.260	1.059.670	2.094.304
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.21	-16.138.464	-893.874	-17.032.338	-480.726	-925.900
Årets ordinære avskrivninger	-136.713	-178.663	-315.376	-223.281	-321.189
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden			0		
Tilbakeført utrangert			0		
Avgang ordinære avskrivninger			0		
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.21	-16.275.177	-1.072.537	-17.347.714	-704.007	-1.247.089
Bokført verdi 31.12.21	438.714	5.585.831	6.024.546	355.663	847.215
Avskrivningsmetode	Lineært				Lineært
Utnyttbar levetid (år)	over 30 og 20år				20 %

	Kontorbygg	Hytte Holmsbu	Sum eierbenyttet eiendom	Rett-til-bruk eiendom	Anlegg og utstyr
Anskaffelseskost pr. 01.01.22	16.713.891	6.658.368	23.372.260	1.059.670	2.094.304
Tilgang i året	2.314.756		2.314.756	33.548	
Utrangert			0		
Avgang i året			0		-206.528
Anskaffelseskost pr.31.12.22	19.028.647	6.658.368	25.687.016	1.093.218	1.887.777
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 01.01.22	-16.275.177	-1.072.537	-17.347.714	-704.007	-1.247.089
Årets ordinære avskrivninger	-111.392	-178.663	-290.055	-254.069	-291.595
Tap ved verdifall innregnet i resultatet i perioden			0		
Tilbakeført utrangert			0		
Avgang ordinære avskrivninger			0		206.528
Akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall 31.12.22	-16.386.569	-1.251.200	-17.637.768	-958.076	-1.332.156
Bokført verdi 31.12.22	2.642.078	5.407.169	8.049.247	135.142	555.621
Avskrivningsmetode	Lineært				Lineært
Utnyttbar levetid (år)	over 30 og 20år				20 %

	2022	2021
Markedsverdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	25.400.000	25.400.000
Balansført verdi av tomter og eierbenyttede eiendommer	8.049.247	6.024.546
Merverdi utover balansført verdi	17.350.753	19.375.454

Per 1.januar	382.937	640.826
Endring i leieforpliktelse	32.296	(43.454)
Nye leieforpliktelse	-	-
Betalte avdrag (kontantstrøm)	(235.582)	(214.435)
Betalte renter (kontantstrøm)	(8.402)	(16.644)
Påløpte renter (resultatregnskapet)	8.402	16.644
Per 31.desember	179.651	382.937

Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkl. kortsiktige leieavtaler med lav verdi)	-	-
Kostnader knyttet til leieavtaler med lav verdi (ekskl. kortsiktige leieavtaler med lav verdi)	-	-

Udskontert leieforpliktelse og forfallsmonster kontantstrømmer		
Under 1 år	180.760	236.304
1-2 år		153.837
2-3 år	-	-
3-4 år	-	-
4-5 år	-	-
Mer enn 5 år		
Sum udskontert leieforpliktelse 31.desember	180.760	390.141
Vektet gjennomsnittlig rente	2,55	2,55

For å avgjøre om en kontrakt inneholder en leieforpliktelse, vurderes det om kontrakten gir retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. For Hallingdal Gjensidig Brannkasse anses dette å være tilfelle for husleieavtaler. Husleieavtaler med varighet kortere enn 12 måneder på ikrafttredelsestidspunktet for IFRS 16 er unntatt fra innregning på grunn av kort varighet. Hoveddelen av kontormaskiner er unntatt for innregning på grunn av lav verdi. IT-avtaler anses ikke å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk atskilt og dermed ikke kan identifiseres.

Leieperioden beregnes basert på avtalens varighet pluss eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvd. Felleskostnader osv. er ikke innregnet i leieavtalen for leiekontraktene.

Diskonteringsrenten for leieavtalene bestemmes ved å se på observerbare lånerenter i obligasjonsmarkedet. Rentene er tilpasset den faktiske leiekontraktens varighet. Rentebetalinger knyttet til leieavtaler presenteres som en kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter da dette samsvarer best med Hallingdal Gjensidig Brannkasse formål med disse leiearrangementene. Hallingdal Gjensidig Brannkasse har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetingene, diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsanvendelse, samt innregnet tilhørende rett-til-bruk eiendeler til et beløp som tilsvarer leieforpliktelsen, i henhold til den modifiserte retrospektive metode. Sammenligningstall er ikke endret. Transaksjonskostnader inkluderes ikke.

12. Aksjer i tilknyttede foretak

	Forretn. kontor	Eierandel	Kostpris 31.12.2022	Bal.ført verdi 31.12.2022	Kostpris 31.12.2021	Bal.ført verdi 31.12.2021
Tilknyttede foretak						
Hemsedal Meieri AS	Hemsedal	49 %	3.397.000	3.397.000	3.397.000	3.397.000
Eurobygget AS	Gol	50 %	1.750.000	1.750.000	1.750.000	1.750.000
	Eiendeler	Egenkapital	Gjeld	Inntekter	Resultat	
Tilleggsinformasjon						
Tilknyttede foretak						
Hemsedal Meieri AS	27.030.463	21.789.463	5.241.000	3.628.625	829.913	
Eurobygget AS	13.498.611	5.276.350	8.222.261	1.736.633	455.863	

13. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdipapirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)
- Valutaterminer, aksjeopsjoner, fremtidige renteavtaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelsesmetoder for derivater (opsjonsprisindekser etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjonsfond hvis virkelige verdi er bestemt å bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Børsnoterte ansvarlige lån

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser). Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på observerbare markedsdata klassifiseres som nivå to i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.
- Rentebærende forpliktelser (bankdrift) målt til virkelig verdi. De rentebærende forpliktelsene verdsettes basert på observerbare rentekurver.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra administrator. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE) og lokale eiendomsinvesteringer.
- PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation). På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV fra siste kvartalsrapportering. NAV vurderes deretter for skjønnsmessige justeringer på objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Objektive hendelser kan være utviklingen i underliggende verdier på børsnoterte foretak siden siste rapportering fra fondet, endringer i regelverket eller store markedsbevegelser.
- Hallingdal Gjensidig Brannkasse egne utlån

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres ukentlig til daglig leder samt månedlig til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler, samt rentebærende verdipapirer som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

	Balansført verdi 31.12.2022	Virkelig verdi 31.12.2022	Balansført verdi 31.12.2021	Virkelig verdi 31.12.2021
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Lokale investeringer	3.185.167	3.185.167	680.067	680.067
Aksjer og andeler	206.060.261	206.060.261	218.263.736	218.263.736
Rentebærende verdipapirer	118.914.758	118.914.758	143.515.453	143.515.453
Utlån og fordringer				
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	15.042.589	15.042.589	14.303.988	14.303.988
Andre fordringer	8.125.720	8.125.720	5.682.189	5.682.189
Kontanter og bankinnskudd	50.730.965	50.730.965	57.275.218	57.275.218
Sum finansielle eiendeler	402.059.459	402.059.459	439.720.650	439.720.650
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Andre forpliktelser	34.284.121	34.284.121	47.628.403	47.628.403
Sum finansielle forpliktelser	34.284.121	34.284.121	47.628.403	47.628.403

Verdsettelseshierarki 2022	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	147.877.591	58.199.337	3.168.500	209.245.428
Rentebærende verdipapirer	118.914.758	-	-	118.914.758

Verdsettelseshierarki 2021	Nivå 1 Kvoterte priser i aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	154.556.440	63.723.963	663.400	218.943.803
Rentebærende verdipapirer	143.515.453	-	-	143.515.453

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2022

	Pr. 1.1.2022	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2022	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2022
Aksjer og andeler	663.400	(2.635.615)				5.140.715	3.168.500	
Rentebærende verdipapirer							-	
Sum	663.400	(2.635.615)	-	-	-	5.140.715	3.168.500	-

Avstemming finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata (nivå 3) 31.12.2021

	Pr. 1.1.2021	Netto realisert/urealisert gevinst over resultatet	Kjøp	Salg	Oppgjør	Overføring til/fra nivå 3	Pr. 31.12.2021	Andel av netto realisert/urealisert gevinst over resultatet som relaterer seg til instrumenter som ennå eies pr. 31.12.2021
Aksjer og andeler	292.500		370.900				663.400	
Rentebærende verdipapirer							-	
Sum	292.500	-	370.900	-	-	-	663.400	-

14. Aksjer og andeler

Tilknyttet selskap	Organisasjonsnummer	Bokført verdi
Hemsedal Meieri AS	984 361 394	3.397.000
Eurobygget AS	914 372 887	1.750.000
Sum tilknyttede selskaper		5.147.000

Lokale investeringer	Organisasjonsnummer	Bokført verdi
Torpmoen Drift AS	989 503 154	640.900
Visit Gol AS	974 520 974	22.500
Dele Health Tech AS	996 547 108	2.505.100
Nesbyen Turist- og Næringssservice	965 845 011	-
Sum lokale investeringer		3.168.500

Norske finansaksjer	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
DNB Bank ASA	981 276 957	1.433.485
Gjensidige Forsikring ASA	995 568 217	13.454.000
Sum norske finansaksjer		14.887.485

Andre norske aksjer	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
BK Forum AS	919 864 222	16.667
Sum andre norske aksjer		16.667

Norske aksjefond	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Alfred Berg Aktiv	965 713 700	16.547.621
First Nordic Real Estate	922 675 988	4.502.015
Sum norske aksjefond		21.049.636

Utenlandske aksjefond		Markeds verdi
Arctic Norwegian Value Creation D NOK		16.918.266
RBC Global Equity Focus Fund NOK hedged		8.552.202
Fundsmith Equity Fund Feeder		7.757.847
Veritas Global Focus Fund USD C		6.989.126
AKO Global Long Only UCITS Fund DF1 USD		6.183.655
AKO Global Long Only UCITS Fund CF1 NOK		6.626.332
SGA Global Growth Fund NOK Hedged		7.958.484
T. Rowe Price Global Focused Growth NOK		8.397.268
T. Rowe Price Global Focused Growth Responsible USD		6.731.732
RBC Global Equity Focus Fund USD		7.057.528
Veritas Global Focus Fund NOK E		7.532.158
SGA Global Growth Fund USD D Acc		7.434.891
Egerton Capital Equity Fund I NOK		9.028.282
Egerton Capital Equity Fund I NOK Hedged		9.274.714
Sum utenlandske aksjefond		116.442.485

Eiendomsfond	Organisasjonsnummer	Markeds verdi
Malling & Co Eiendomsfond AS	916 638 914	53.676.655
Prime Office Germany AS	990 405 131	4.000
Sum eiendomsfond		53.680.655
Sum aksjer og andeler		209.245.428

15. Rentebærende verdipapirer

Obligasjonfond - norske		Markeds verdi
First High Yield		7.138.134
DnB Obligasjon (III) E		24.096.182
Alfred Berg Nordic Investment Grade Mid Duration Classic		23.574.805
Fondsfinans Kreditt		7.480.258
Alfred Berg Nordic High Yield C-NOK		7.023.254
Sum		69.312.633

Obligasjonfond - utenlandske		Markeds verdi
BlueBay Investment Grade Global Aggregate Bond Fund I – NOK (BHedged)		14.975.144
Pimco GIS Plc Global Bond Fund Ins Hedged NOK		14.800.367
Sum		29.775.511

Pengemarkedsfond - norske		Markeds verdi
Alfred Berg Nordisk Likviditet Pluss Classic		10.616.934
Holberg Likviditet		9.209.680
Sum		19.826.614
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		118.914.758

16. Utlån og fordringer

Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	2022	2021
Innskudd hos kredittinstitusjoner	3.212.438	37.321.600
Sum utlån og fordringer som måles til virkelig verdi	3.212.438	37.321.600

17. Egenkapital

Opptjent egenkapital

Naturskadefond

Driftsresultat fra den obligatoriske naturskadeforsikringen skal reguleres mot naturskadekapitalen. Naturskadekapitalen er bunden kapital og kan bare benyttes til erstatninger etter naturskader i Norge. Med naturskade forstås skade som direkte skyldes naturulykke, så som skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

Garantiordningen

Avsetning til garantiordning er bunden kapital og skal gi sikkerhet for at forsikringstakerne etter direkte skadeforsikringsavtaler avsluttet i Norge mottar riktig oppfyllelse av forsikringskrav som følger av avtalen.

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler ut over renteinntekt samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er kundenes balanseførte egenkapital som består av årets og tidligere års resultat og inkluderer også avsetninger til pliktige fond (naturskadefond, garantiordning). Andel av årets overskudd som ikke utbetales som utbytte tilføres annen opptjent egenkapital. Ved underskudd blir opptjent egenkapital redusert.

18. Hendelser etter balansedagen

Ved avleggelse av regnskapet er verden preget av internasjonal usikkerhet, blant annet på grunn av Russlands invasjon av Ukraina. Hallingdal Gjensidig Brannkasse opplever svingninger i finansporteføljen som følge av dette. Den internasjonale usikkerheten kan få større samfunnsmessige konsekvenser, som kan påvirke selskapets drift og lønnsomhet fremover. Selskapets internkontrollrutiner sørger for at administrasjon og styret overvåker situasjonen, og vurderer løpende hvilke tiltak som bør iverksettes. Lokalt har vi startet året med flere brannskader, som vil påvirke resultatet av vår brannforretning for 2023.

Til generalforsamlingen i Hallingdal Gjensidig Brannkasse

Ruseløkkveien 30, 0251 Oslo
Pb 1312 Vika, 0112 Oslo
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 23 11 42 00

F +47 23 11 42 01

Uavhengig revisors beretningwww.rsmnorge.no*Konklusjon*

Vi har revidert Hallingdal Gjensidig Brannkasses årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775), § 1-2 og International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU med mindre annet følger av forskriften.

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Hallingdal Gjensidig Brannkasses revisor sammenhengende i 1 år fra valget på generalforsamlingen den 28. september 2022 for regnskapsåret 2022.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2022. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Erstatningsavsetningene

Erstatningsavsetninger er et estimat hvor størrelsen avhenger av forutsetninger som innebærer bruk av skjønn. Skjønnnet knytter seg til utviklingen av meldte skader som er under behandling, og hvordan inntrufne skader som ennå ikke er meldt til selskapet vil utvikle seg. For skader som er inntrufne, men ennå ikke er rapportert til selskapet, knytter det seg skjønn til:

- framskrivninger av historisk skadehistorikk og
- valg av aktuarielle forutsetninger

Beregningen av erstatningsavsetninger avhenger i betydelig grad av valg av datagrunnlag, metoden, startår og apriori antagelser. Endringer i forutsetninger kan gi betydelige endringer i de forsikringstekniske avsetninger.

Se note 2,3 og 4 i årsregnskapet for beskrivelse av erstatningsavsetninger.

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Vi har vurdert utformingen og effektiviteten av etablerte kontroller innenfor skadebehandling og fastsettelse av skadereserver. Selskapet benytter Gjensidige Forsikring for blant annet å gjennomføre skadehåndtering og beregninger av erstatningsavsetninger, hvor aktuaravdelingen har ansvar for beregning av erstatningsavsetningen.

Det er etablert en aktuarfunksjon som er en uavhengig kontrollfunksjon med hovedmål å sikre at de avsetningene som er beregnet er tilstrekkelige. Den uavhengige kontrollfunksjonen gjør reberegninger for å kunne sammenligne med beregnet erstatningsavsetning fra aktuaravdelingen, og har avgitt sin rapport for 2022. Gjensidige Forsikring har engasjert BDO AS til å avgi uttalelse vedrørende internkontroll hos Gjensidige Forsikring knyttet til Brannkassene - ISAE 3402 - type 2. BDO AS evaluerer design og effektivitet samt tester etablerte kontroller som skal sikre integritet av systemet som er relevant for finansiell rapportering.

Vi har gjennomgått tilsendte rapporter og har vurdert mulige avvik og tiltak. Vi har også vurdert de kontroller selskapet selv har ansvar for herunder ulike former for rimelighetskontroller. Vi har gjennomført tester av meldte skader for å vurdere om avsetningen er tilstrekkelig samt vurdert og utfordret rimeligheten av forutsetningene benyttet ved beregningen av avsetningene.

Vi har også lest og vurdert notene opp mot regelverket.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for skadeforsikringsforetak (FOR-2015-12-18-1775), § 1-2. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

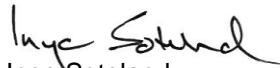
- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Oslo, 31. mars 2023
RSM Norge AS

Inge Soteland
Statsautorisert revisor

Tillitsvalgte 2022

Numedal valgkrets:					
Medlemmer:	Valgt	På valg	Varamedlemmer:	Valgt	På valg
Knut Morten Bjørnsrud, Uvdal	4 år/-21	2025	1.Jorun Traaen, Rollag	2år/21	2023
Anne Grethe Myrann, Rødberg	4 år/-21	2025	2.Sigrid Heggelien, Rødberg	2år/21	2023
Haldis Prestmoen, Veggli	4 år/-19	2023	3.Asbjørn Teksle, Rollag	2år/21	2023
John Melvin Tveiten, Veggli	4 år/-19	2023			
Ål og Hol valgkrets:					
Ingebjør Torsgard, Ål	4 år/-21	2025	1.Gro Augunset, Hovet	2år/21	2023
Tor K. Bakken, Ål	4 år/-21	2025	2.Anne Kari Kind, Hol	2år/21	2023
Ann Kristin Breie, Ål	4 år/-21	2025	3.Børge Bekkestad, Ål	2år/21	2023
Hallvard Lilleslett, Hovet	4 år/-21	2025			
Oddvar Berg, Hol	4 år/-19	2023			
Nestleder Generalforsamlingen	2 pr/-22	2024			
Halvor Gauteplass, Geilo	4 år/-19	2023			
Aslak Geir Skurdal, Geilo	4 år/-19	2023			
Ove Thorshaug, Torpo	4 år/-19	2023			
Hemsedal, Gol, Nes og Flå valgkrets:					
Ola Halvard Jorde, Gol	4 år/-21	2025	1.Liv Hege Bratli, Flå	2år/21	2023
Bård Hagen, Gol	4 år/-21	2025	2.Mette Bråten, Flå	2år/21	2023
Gunnar Lirhus, Hemsedal	4 år/-21	2025	3.Inger Marie Gaptjern, Flå	2år/21	2023
Kjell Vidar Bidne, Nesbyen	4 år/-21	2025			
Gunnar Rudningen, Hemsedal	4 år/-21	2025			
Ola Frøysok, Gol	4 år/-19	2023			
Reidun Løstegård, Gol	4 år/-19	2023			
Asle Bråtalen, Gol	4 år/-19	2023			
Karin Kvarteig	4 år/-19	2023			
Leder generalforsamlingen	2 år/-22	2024			
Ansatte representanter:					
Hilda Sollien	4 år/-21	2025			
Unn Marit Skredegård	4 år/-21	2025			
Styret:					
Medlemmer:	3år	Valgt	På valg	Varamedlem	
Jan Arne Øen, leder – Hol		2006/21	2024	Kristian Akervold, Flå	1 år
Vigdis Susanna Aschehoug – Ål		2015/21	2024		
Nestleder					
Terje Heggelien – Rødberg		2020	2023		
Else Horge Asplin – Nesbyen		2019/22	2025		
Unn Randi Liahagen - Gol		2022	2025		
Bjørn Lien – Flå		2012/20	2023		
Odd Arne Gjerden – Ans.repr		2020	2023	Tove Hoftun – personlig vara	
Valgkomite: max 6 år					
Karin W. Kvarteig, leder		2019	2025	Nesbyen	
Bård Hagen		2020	2023	Gol	
Jorun Traaen		2020	2023	Rollag	
Liv Hege Bratli		2022	2025	Flå	
Gunnar Rudningen		2021	2024	Hemsedal	
Aslak Geir Skurdal		2021	2024	Hol	

Ansatte 2022

Hallgeir Mythe, Daglig leder
Unn Marit Skredegård, Regnskap
Tove Hoftun, Marked

Inge Ragnar Gåsterud, Salgsleder næring/landbruk
Kari Grete Kleivstøl, Kunderådgiver-bedrift
Odd Arne Gjerden, Kunderådgiver-bedrift
Hilda Sollien, Kunderådgiver-landbruk
Kjell Haugo, Kunderådgiver-landbruk

Eli Synøve Myrvold, Salgsleder-privat
Astrid Marie Lunde Ruud, Kunderådgiver-privat
Evy Abrahamsen, Kunderådgiver-privat
Bjørg Hellerud Stavn, Kunderådgiver-privat
Jan Tore Rue, Kunderådgiver-privat
Anders Solbakken, Kunderådgiver-privat

Daiva Raskelyte, Renholder
Svein Egil Olavsbråten, Vaktmester